

310593

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 19-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రేష్ఠమాస బహుళ తృతీయ 3.

No. 68
సంచిక ౬౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

రాష్ట్ర గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వంశభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెజుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఫచు.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును తద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

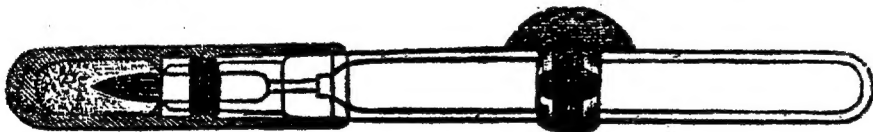
చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

నెల్వె ఫిల్లింగ్స్

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్స్ వేనా

హాట్-టెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, మారనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అస్టి రియా, మొద
గు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇత్తడిపట్టుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలితరంగా జనాదరణ
జేందుచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాతీ నుకయోగించుట యత్నరహిత మారత
కథానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంజియేడల అంబుడు నిమిషములవరకు చక్కగా కాయును.

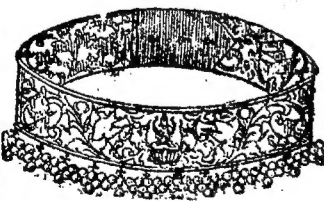
మెలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

న మృక మునకు ప్రసిద్ధి చెందినది

చేతిప్రైడలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికావరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగు
ళము వెడల్పువరకును, 6-14 సవరముల వరకును యే మోస్తరు
రులో కావలసిననుష్ఠించేయవచ్చును. చేదారం సహా మజారి
ర్పు. 25-35 వరకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము వీటిని
అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించ బడును. సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వ
బడును.

172 పుటల మా అందమైన గ్యటలాగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగరవరము, 25 చైవావికాయోద్ధ మద్రాసు.

కొలదివ్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు?

మహద్విదేవేంద్రనాథ రాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంభీర: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివృక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు
నిందుక్యాలికోబైండు షెడర్ వైటుకాగితములు

ధర రు 2 8 0
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రవత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

14.6.24 తేది కనివారమునుండి 20.6.24 తేది కుక్ర
వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 రాత్రి
9-30 గంటలకు కని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15
గంటలకును యూనివర్సల్స్ మ్యూసింగ్ సీరియల్ డి

డేనియల్ బ్యూని అద్భుత తైర్గసాహసకృత్యములు
గల చిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 10, 11, 12 వాల్యుమ్లను -
6 భాగములు. (షెడర్ థామ్ యూనివర్సల్స్ క్రేట్ లాక్సింగ్స్
సీరియస్ డి లెడర్ థామ్ మూడ మూడవవరకు.

నాణ్యమైన బస్తీనలు

ఈ దిగువ నుడహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బస్తీ
నలు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో,
నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, పుష్ప,
ప్రత్తి, వగైరాభారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనదరలకు. భాగ్యవంతులకు, వీడసాదలకు, వీలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోల్ సేలు) మొత్తపు ధరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీధు కల్పజేసినాము గనుక ధరలు
తెలియగోరినవారు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చాస్తీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టీ పంపెదము. కాంపిలు బస్తీనలు ప్యాకెట్టు
౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6.0-0

మానేజరు: ఆంధ్రహోజీరీమిల్సు,
బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రప్రదేశ్.

సక్సెస్ దంతచూగము

నోటిలోని సకలవ్యా
ధులను మాన్పును.
పండ్లనొప్పులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు నాచుట దీనివ
లన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగించు. ఇదిస్వదేశ
మూలిక ఔషధముతోను ఔషధప్రవృత్తులతోను చేయబడినది.

1 డబ్బీ 0.2-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి.
డజను. 1-4-0

నం. 1 ఎ. అలంగారా పిక్లెఫీ లివర్లీ కేజీ మద్రాసు.

స్వాతంత్ర్య సంగ్రామము

[మల్లావర్షుల వేంకటరామమూర్తి గారు, సాల్వారు]

VII

మద్యపాన నిషేధము

మద్యపాన నిషేధోద్యమము జాత్యుద్ధరణసాధనముగను, ప్రభుత్వవిధానమున కెక్కుడు ధనమొసంగుట చేతను నూచింపబడినది. మద్యపాన మొంతయొత్పాదక వర్గంపలూనుటచాల బోధ నుద్యోగించుటయగును. మద్యపానముచే వచ్చురాబడి యమితమై యాంగ్లవిద్యావిధానమునకు సహకారిగానున్నది. అందుచే జాతీయబలము తేజస్సుమేధావిశాసనమును బీదలనుబానిసలుగజేయుచున్నది. కావున నెట్టిప్రభోధముచేసిన నియ్యతి మాన్యుట క్లాఫుసీయము. ఈయద్యమముకూడ ప్రారంభమున ప్రబలి ప్రబలి యిప్పుడు కృశించినది. అందుకు కారణము విధానాంగమునందలి పరిపాలనయే. ఏయద్యమము కొనసాగుట కైనను వారి విధానమందలి మార్పెత్తనంలేవనము. ఇయ్యది స్థానికస్వపరిపాలనా సంఘములచే నిషేధింప సాధ్యమయ్యు ప్రభుత్వబలము కలిగియుండుటచే నాశనము గానున్నది. కావున నేయద్యమమయిన సంపూర్ణముగ సాగి జాత్యుద్ధరణము కలుగజలయునన్న వారివిధానవిశాసనము సత్వరముసాధింపవలయును. ఇందుకవసరములగు నాయుధాస్త్రములు గూడ మహాత్ముడుపదేశించియుండెను. అట్టియస్త్రములను ప్రయోగించుటకు గూడ తగుదౌర్భాగ్య విరహితవాతావరణ ముద్భవించ వలెను. అహింసాసూత్ర మీయద్యమ విజయమున కత్యవసరము. ప్రాణదాయమంటిది. అట్టివాతావరణము కలిగి త్యాగశీలత పెంపొంది దేశము సిద్ధమైన నే యాయుస్త్రముల ప్రయోగించుట యగును.

ఈస్వాతంత్ర్య సమరమునకు ప్రాణాధారము దౌర్భాగ్య రాహిత్యమని మొదలుచే వివరింపబడినది. దేశ మొత్తమున నహింసాసూత్రాధిగమము నాటుకొని దేశీయ రెట్టిపరిస్థితులం దయిన దౌర్భాగ్య విరహితముగ మార్గమునుసరించునట్టి భావము పొందవలయును. "నిర్భాగ్యకార్యక్రమమును సాగించుటలో నిట్టిభావము పొందించుట యగును" మహాత్ముడు నుడివినవా క్యమందలి కత్యము గ్రహింపవలయును. నిర్భాగ్యమందలి యే యంశముయినను సంపూర్ణముగ సాగించుటయనిన నిభావమును బుట్టించుటయగును. రాబ్బులట్టి ప్రవేశించిన యింటదైర్య లట్టికలుగును. రాబునుపైనుంటియుంటియనిన దుర్భావముల తొలగించి స్వతంత్రతను పొందుట యగుచున్నది. చి న ను దౌర్భాగ్యరాహిత్యము పురికొల్పుటలో దేశస్థుల యుపేక్షను వారీ భావ మును గ్రహించినట్లే తలంపరాదు. దౌర్భాగ్యసాహసములు కలిగి యెట్టి త్యాగ ము న క య న ను స ం సి ధ్య మై యహంకారముకారముల విడిచి, తన యావదాస్తిని విడుచుటయేగాక తనప్రాణము నర్పించుభావము యహింస ననుగ్రహించినవగును. నిర్భాగ్యమందలి ముఖ్యవిషయము యాభావము ను నెలకొల్పుటయే. ఇట్లుగనే దేశమును తయారుచేసి ముందు ముందు సాధింపబోవు శాసనతీర్మానోద్యమమునకు సంసిద్ధ పరుపవలెను.

VIII

స్వచ్ఛంద సేవ

ఈ యద్యమమును సాగింపగలుగునది స్వరాజ్యసంపాదనాదీక్షవహించిన స్వచ్ఛందసేవలకు. వీరిసేవలనే దేశమున శాంతివాతావరణము స్థాపింపవలయుగలదు. అట్టిది గ్రహించియే మహాత్ముడు శాంతిసైన్యముల నెలకొల్పవలయునని యద్యమ ప్రారంభములోనే హెచ్చరించి యుండెను. అటుల వేసకువేలు సైనికులు కార్యరంగమున దుమికి దేశమంతటను వ్యాపించిన యద్యమాభివృద్ధికి కారకులైరి. స్వచ్ఛందసైనికులలో నే మొదట నిర్మదనని శ్రీ చిత్రరంజనదాసు వేసకువేలుగ సైనికుల వెనుక నిడికొని కారాగారమున కేగెను. 1921 జూలై 20 వేల కువైగా కారాగారముల ప్రవేశించి యద్యమమును కాపాడు డుటకు కారకు లీసైనికులే. వీరు గావించిన ప్రచారము, ప్రభోధము అపరిమితము. నాయకులవెంట నీసేవకులు లేకుండిన అసహాయోద్యమ మింతప్రబలునదికాదని చెప్పుట సాహసముకాదు. అసమయమున నందేక్షాపూరితులగు నీయువకులు తమ ప్రాణముల త్యాగప్రాయముగ నెంచి ఎట్టిసాహసకార్యమునకైన సంసిద్ధులైయుండిరి. కాని అసహాయోద్యమ మానాడు ప్రజయవాతావరణము పెంపొందించి యుండుటచే నట్లుగ ప్రబలి యానాడు కాలక్రమానుగతిని పొందుటచే నెట్టి సాహసములు రంగమున నిలువాలక తెనుకజన మొదలిడిరి. జాతీయోపసంఘాంతర్యా

గములందలి యధికారస్థానముల నధిష్ఠించు నీచవాంఛ ప్రబలియు, ప్రజాహిత్య రాజ్యభాగములందు పెద్దచిన్న యను భావము లంతరించి నాయకత్వమున తీసి బయలుపడెడుటయు కూడ కారణములగు పరిణామించి అంతర్యామము లపరిపూర్ణమై యద్యమము తీగదశకు రామొదలిడెను. చి న ను సత్యాగ్రహణము దేశసేవాతత్పరులు కొందరు స్వచ్ఛందసేవకు సంసిద్ధులైయే యున్నారు. కాని యద్యమాభివృద్ధి దేశజల ధర్మబుద్ధిపై నాధారపడియుండుటను, జాతీయోపసంఘములకు ధనబలము తక్కువగుటయు, నిత్యము నీసేవయేజేయువారి కొక జీవనాధారమార్గ మవసర మగుటయు నొకకారణముగ నీయువకులే, పెద్దలు సహితము తరలుట తటస్థించుచున్నదని చెప్పవచ్చును. అట్టివారే జాతీయకార్యముల నిర్వహించుచుండ వలెనన్న జాతీయోపసంఘములు వారికి తగు గౌరవభృతి నేర్పరచి దేశస్థుల సేవకుల యవసరము గ్రహించి యద్యమమును పోషింపసంసిద్ధులు కావలయును. సేవకులలో దేశసేవాతత్పరులును, సర్వజనహితైకసద్భావజాలును, అసహాయోద్యమోత్సాహిష్టత గ్రహించిన వారైన, త్యాగశీలులగు కావలయును. అసహాయోద్యమ మన్ని తరగతుల కొక్కవిధ మగు నవకాశ మిచ్చియుండుటచే ననువు గలిగి ఆ ప వి త్ర త, అ హం భా వ ప్రే రి తు లు కూడ తల యూ చు న వ కా శ ము క లు గు ట చే యద్యమపవిత్ర చేడి దేశీయుల విముఖుల జేయుచున్నది. మరియు గౌరవభృతి గొనువారు బానిసలుకారు. వారికి సమాన హక్కుగలదు. ఎన్నిక యధికారులు వీరిసహాయము గోరగల యునుగాని సేవకోరలేదు. ఉద్యమలక్షణము లేటులుండిన వీరి సేవ లటులుండును. ప్రజాశక్తి విజృంభించి యెట్టిత్యాగము గోరినను వీరు సంసిద్ధులైయుండురు.

గత కాశీనాథ మహాసభయందు ప్రత్యేక ప్రయత్నములు జరిగి స్వచ్ఛందసైనిక సంఘముల స్థాపించు నేర్పాటులు గావించబడినవి. స్వతంత్ర స్వచ్ఛందసైనిక కేంద్రసంఘ మొకటిస్థాపింపబడి "హిందూస్థానీ సేవాదాత్" యని వ్యవహారించబడుచున్నది. వివిధరాష్ట్ర జిల్లాలయందు నుపాంగముల నేర్పర్చుచుండుట యగుచున్నది. ఇయ్యది అఖిలభారత సంఘసమ్మేదమున బడసెను. తొల్లిటి సంఘములవలె నిందును 20 మంది సైనికు లొకదళముగ యేర్పడి వారెన్నుకొనిన సైనికాధికారి తో వ్యవహరించు పద్ధతులేర్పడినవి.

ఆంధ్రరాష్ట్రముందును నొక సంఘమేర్పడెను. మరియు నీ సంఘాపాంగముగ శ్రీ రామపాద సేవాతత్పరుల నాచుక త్వమున రామదండు యననామమున హిందూజాతుల కనువగు నొకసేవాసంఘ మేర్పరుపబడెను. ఇందొక విశేషముకలదు. అసహాయోద్యమము హిందూమతైకభావముల నిర్మితమై మత బోధకములగు నహింసామార్గ మవలంబించునీతిని నీసంఘములను మత ప్రేరేపణతో నుత్సాహపూరితములై ప్రవర్తించవలయునని నిట్టి యేర్పాటు గావించబడెను. ఈ 'దండు' సకలభక్తుల సానుభూతిని బడయును. కాని ఆంధ్రదేశమునందు "హిందూస్థానీసేవాదాత్" యుపాంగమందు సేవకులగు జేరగారు హిందూ ఇతరజాతులగు మహామృద్ధియ క్రిస్టియన్ జాతులవారికిది యనువీయక వేర్వేరు సంఘముల స్థాపించునావశ్యకతను కలుగ జేయుట యగును.

ఏరూపకమున నెన్నిసంఘము లేర్పడినను లక్ష్యమొకటియై సైనికులందరును దేశసేవానిమగ్నులై, భేదభావముల జంపి, వికళత కొడంబడి ప్రవర్తించినచో నెట్టియంతరాయములు లేకనే యద్యమము సాగుచుండును. ఈసేవకులు ప్రస్తుతములులోనున్న నిర్భాగ్యకార్యక్రమమును ముమ్మందు శాసనోల్లంఘనోద్యమ ప్రవేశమున కనుకూలశాంతివాతావరణము నెలకొల్పు సద్దేశ్యముతో సాగించుచుండవలయును.

నిర్భాగ్యవిధానావలంబనముననే స్వరాజ్యార్హత ప్రాప్తించును. తీర్మానోద్యమముననే ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును క్షిలపర్చి స్వరాజ్యమును పొందుటయగును. స్వాతంత్ర్య సమరము నశాంతియంత శాసనతీర్మానము, సత్యాగ్రహము ముఖ్యస్థానములు గలవియే. చి న ను వాటికవసరముగ శాంతి వాతావరణము నిర్భాగ్యకార్యక్రమాభివృద్ధిచే కలుగును గాన నాకార్యమును సాగింప నా జ్ఞా నీ య బ డె ను. ఏ నాడైన దేశ మ మి త మ గు త్యాగమునకు సి ధ్య మై దౌర్భాగ్యరహిత మార్గమున నీ రెండుసాధనములచే నీప్రభుత్వవిధానమును త్రిప్పు గలదు. ఇందుకు ప్రజయవాతావరణ మభివృద్ధి కావలయును. మహాత్ముడొకసంపర్కమున దేశము త్రివిధమార్గముల సంసిద్ధము కావలయునని వక్కాణించెను. ఒకటి జైలుభయము లేకుండుట. ఇయ్యది తొలి రెండుసంపర్కముల పోరాటముతో సాధ్యమయ్యెను. అట్టిభయము లేకుండుటయేగాక నట్టిత్యాగమున కుద్బుధురస్థితి ప్రాప్తించినది. రెండవది ధనవంతులైనవారు తమయావదాస్తిని నిర్భయముగ నిశ్చింతతో నొప్పగించి భార

పోయుట శాసనతీర్మానోద్యమమునగాని, పన్నులనిరాకరణ మునగాని నిట్టిత్యాగ మనవరమైయుండును. ఇందు కత్యావశ్యక మగు త్యాగబుద్ధి దేశీయులకు కలవని తంజావూరు పన్నులనిరాకరణోద్యమ విజయము నూచించుచున్నది. అట్టిదైర్ఘ్య సైన్యములు దేశమొత్తమున దృఢపరపడవలయును. ధనవంతులు కాంతను విడచి వారి యాస్తుల నొప్పగించునీతి సాధారణముగ నలుపుట కష్టతరమే. స్వరాజ్యవాంఛ యధికమై యద్యమ ప్రభావమందు విశ్వాస మినుమడించుకొలదియు నీభావము బలము గొనుచుండును. మాడ వది మాత్రసేవార్హమునకు దేశీయులు కొందరు తమ ప్రాణముల భారపోయుట, దేశస్థులేకముఖులై నెక్కుడు సంఖ్యాకులు సంఘములుగనో, సమిష్టిగనో, యెంటింగనో నట్టిపరిస్థితులందు శాంతివలంబించి ప్రాణమర్పించు కాలమాసన్నము గావచ్చును. కావున నందుకు సంసిద్ధపడు భావమభివృద్ధికావలయును.

ఏనాడసంతృప్తిప్రతిభిధానములు దేశస్థులు గ్రహింపింప హేతునియనుసరింప నచ్చుత్తరైకో యానాడే నియ్యది నిశ్చయింపబడెను. రామరా నీయుద్యమ మభివృద్ధియై దేశమెట్టిత్యాగమునకైన సంసిద్ధమై స్వతంత్రతను పొందును. కాలక్రమమునాపగలసాహసమెవ్వరికినిలేదు. ఈయగమిట్టిభావముల సృష్టించినది. కాననీయుద్యమమునకు జయము నిశ్చయము. మేల్కొని దేశీయులు తమవిధ్యుక్తమును నిర్వహించెదరు గాక!

(శ్రీ భారతమాతకు జై)

నోటీసు

ఇందువల్ల సకలమయినవారికి తెలియచేయడం యేమనగా:— కావలి డిస్ట్రిక్టు మన్యుక్తోద్ధరణ వుండు కున్న నా తాలూకు వ్యవహారముల విచారణ నిమిత్తం మా గ్రామకాపురగుడున్నూ, నాగుస్తాయన్నూ అయిన అన్నదారు సుబ్బయ్యగారు నాతరపున 1.4.1924 తేదీన కావలికి వెళ్లి 1.2-3-4 తేదీలు కావలిలో వ్యవహారములు విచారించుకొని 4 తేదీ నాయంత్రం కావలినుండి వింజమూరుకువెళ్లి మోటారు బస్లో సదరు వ్యవహారములకు సంబంధించిన రికార్డుతోటి వింజమూరుకు ప్రయాణము అయినప్పటిలో సదరు రికార్డు నా విరోధులవల్ల గహిపరచబడినది. అట్లా గహిపరచబడిన రికార్డులో పైచెప్పబడిన వ్యవహారములకు సంబంధించిన కాకితములు, దస్తావేజులు వగైరాలతోపాటు నాచేవ్రాలు కాకితములు సహా కొన్ని వుండివున్నవి. నాకు యీమధ్య దేహాగృహ ర్మ్యే కావలికి పోజాలని కారణంచేత వ్యవహారములకు అవసర మగుసేమానను తలంపుతో కొన్ని చేవ్రాలుకాకితములు ప్రసాదన నాగుస్తాద్వారా పంపివుండినాను. ఈవల నాకు తెలియుటలో యితరకాకితములతోపాటు నాచేవ్రాలు కాకితములు సహా నావిరోధులచేతిలో చిక్కినట్లున్నూ వాటినిట్టి వారు కొన్ని అక్రమరికార్డును సృష్టించ ప్రయత్నించుచున్నట్లున్నూ నాకు తెలియవచ్చినది. ఒకవేళ అట్టివి జరిగివున్నచు జరగ నున్నను అవి చెల్లలేనవి కాని, నన్ను బద్దపరచుతగినవి కాని కావు. ఈతేదీవరకు నేను వింజమూరు గ్రామకాపురగులగు మార్దుల కొండయ్య, నీలం సుబ్బయ్య, అనువారలకు భూమి విక్రయ అగ్రిమెంటుబాబులు రెండున్నూ, వేసన పాపానాయుడు, చిట్టెమూరు వెంకట్రెడ్డిగార్లు కు చెందిన ప్రాసోటున్నూ కావలి పాబోలు సుబ్బయ్యకంపెనివారికి అన్నలూరు సుబ్బయ్యగారు యివ్వవలసిన తాలూకు చేసు అవల్ల అయినమొత్తం రు 100 నూరురూపాయలకు నొకజాబున్నదామెర బంగారయ్య పేరుటకు ముక్కునాయుడి తోట సాగు ఒడి విషయమును గురించి వొకజాబున్నూ నేను వ్రాశి యిచ్చి వున్నాను. ఇవిలేవు యింక యేలాటిలిఖితములున్నూ యితరల కెవ్వరికిగాని నేను వ్రాశియిచ్చి వుండలేదు. ఒకవేళ నేను వ్రాశియిచ్చివున్నటు యెవరయినను చెప్పెయెడల అట్టి వారు అలాటి లిఖితములను 30.6.24 తేదీనాటి నావద్దకు తెచ్చి నా అంగీకారమున సదరు లిఖితములైన వ్రాతములనుగా పొందనిచే అట్టివి నన్ను బద్దపరుపజాలవు. ఇకముందు నాహా వశ్యపర్యంతం నావల్ల యేవిధమయ్యు లిఖితములకాని సొంద కొరవారు నాచేవ్రాలును, వ్రేముప్రసం రెంటిని సదరు లిఖితములలో పొందవలసినది. ఈరెంటునూ నేనిచే అట్టి లిఖితమునకు నేను యేలాటి బద్ధుడను కాజాలను. పై రెండుపత్తులకు విరుద్ధముగా నాచేవ్రాలుతోటి యేలాటి లిఖితములన్ను ను అట్టివి నామనఃస్ఫూర్తిగా వ్రాశియివ్వబడినవి కావనిన్ని, పైచెప్పబడిన విధముగా పొందుబడిన నాచేవ్రాలకాకితములతో సృష్టించబడినవి అనిన్ని నన్ను బద్దపరుపజాలనినన్ని భాగింప వలసినదని యిందుమాలముగా యెల్లరకు తెల్పడమయినది.

గణనం రామలింగారెడ్డి

17.6.1924 తేదీ }
వింజమూరు, }
వింజమూరుగ్రామం. }
పురయగిరితాలు కా. }
నెల్లూరు జిల్లా }

మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాల

ప్రారంభోత్సవము

గవర్నరుగారి యువన్యాసము

నిన్నుత్తీర్ణమైన మోక్షోద్యమ రాగల జూలై మాసమునందు ఆరంభము గానున్న మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాల ప్రారంభోత్సవము గవర్నరు గోమయ ప్రభువుగారి గౌరవమాన్యమున జరిగినందున మన విన్న సాయంకాలము 4-15 గంటలకు విద్యాలయభవనము "మిడిమహల్" వం దొక మహాసభ జరిగెను. గవర్నరుగారు మదరాసు నందు బహిరంగోపన్యాస మిచ్చుట కిది ప్రథమసారియై మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాల ప్రారంభోత్సవమునందు ఆసీనులు విచ్చేసిరి. హాజరైన వారిలో సి. ఆల్బులు హాకింసా హేబు, ఖాన్ బహదూరు అబ్దుల్ కరీం ఖాన్, ఆర్కాటు నవాబు, మీరు జై నుద్దీను, మీరు అమీన్ నుద్దీను, మహమ్మదు సిబ్తూల్లా చిదా, నూరుద్దీను, అబ్దుల్ కుదుసు బాద్షా సా హేబు, ఖాన్ బలి హాకింసా హేబు, న్యా. ఎం. డి. దేవదాసు, న్యా. ముతా వేంకటసుబ్బారావు, జి. టి. బాగు, డి. బి. వి. తిరుమలై శివై, సర్ కూర్మా శంకట రెడ్డి నాయుడు, రాం బి. టి. వరదరాజు నాయుడు, డా. జి. పి. నరేశ్వర, సామి వేంకటాచలం శెట్టి, మాసా సయ్యు, ఖాన్ బలి మహమ్మదు ఉస్మాను సా హేబు, ప్రాంతము ఎం రత్న స్వామి, రాం బి. టి. తణికాచలం శెట్టి, రాం సా. కి. సంబంధం మొదలగు, పి. టి. కుమార స్వామి శెట్టి, రాం సా. పి. రంగ నాథం శెట్టి లక్ష్మీ, మదనగోపాల నాయుడు, వి. జి. నానుదేవపల్లె, ఎ. వై. జి. క్యాంపులెట్టు, డి. బి. ఎం. రామభద్ర నాయుడు, డి. బి. వి. నూలూముణి పిల్లై, విద్యాసాగర పాండ్య, ఆర్. లిటిల్ హాయిల్స్, గార్లు ఉండిరి.

గవర్నరుగారు తమ పెద్దకుమారి యగు గౌ. బాల్యర సతీ, మిడిమిర శ్రీకృష్ణ లెట్టె నెంటుకర్నలు బాల్యర, అంతరంగిక కార్యదర్శి ఈ. కార్నను స్వీతుగార్తో గూడ విచ్చేసిరి. వారిని సి. ఆల్బులు హాకింసా హేబుగారును, మీరు జై నుద్దీను గారును ద్వారమువద్ద సందర్శించి మహమ్మదీయ సంస్కరణలను గవర్నరుగారి కెరుకపరచిరి. తదనంతరము గవర్నరుగారు సభావేదికపై వెళ్లి తమస్థానమున కూర్చుండిరి.

మహమ్మదు మనావసు సా హేబు నిన్నటి ప్రత్యేకముగ ప్రాసించి "నావో అమీరు డివ్ మోరా" అను ఉద్ఘాటనమును బాదుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభ మయ్యెను.

పాఠశాల చారిత్రము

మహమ్మదీయ సంఘకార్యదర్శి యగు మీరు జై నుద్దీను గారు సంఘముపక్షమున గవర్నరుగారికి స్వాగతప్రము నర్పించుచు, తమసంఘమును గూర్చియు, నూతనముగ స్థాపితము గానున్న ఉన్నత పాఠశాలను గూర్చియు ఒకంత ఆప్తమునందు ప్రస్తావనగా వినిరి. ఆ సన్మాన పత్రము నుండి ఈ క్రింది భాగములు ముద్రితములు: -

గవర్నరాధికారము 100 డిగ్రీ లుండునపుడు తాము ప్రత్యేకముగ నియంతృత్వమునకై మదరాసునకు విచ్చేయుటయు బహిరంగముగ సభకు విచ్చేసి యువన్యాసము నొసగుట కిదియే ప్రథమసారియై మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాలను గూర్చియు వినియు. ఈ మహమ్మదీయ సంఘము 1902 వ సంవత్సరమున స్థాపితమయ్యెను. ఆపట్టినుండియు ఈసంఘము మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు వేతనములకై సహాయము చేయుచుండెను. హాకింసా హేబు తపాలాలను సి. ఎం. ఎస్. మిషనువారు 1923 వ సంవత్సరం రుణమున కట్టివేయించిరి. ఆ పాఠశాల యందు సుమారు 450 మంది మహమ్మదీయ విద్యార్థు లుండిరి. వారందరికి ఇబ్బందిగలుగనది ఎంచి సంఘమువారు సంఘక పాఠ్యపుస్తకము సి. ఆల్బుల్ హాకింసా హేబుగారిని సమీక్షింపగా వారు తమసహజముగ బోధార్యస్వభావమున ఆయున్నత పాఠశాలను హాకింసా హేబు కంగీకరించిరి. ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటుల నిచ్చిరి. మిషను అధికారులతోటి వరకును కుమరనందులకు తుదకు మీయెటులనున్న భవనముతో మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాలను స్థాపించుటయైనది. ఇది మహమ్మదీయ ప్రజావలీ మధ్యనున్నది. మా ఉపాధ్యక్షులగు అబ్దుల్ హాకిం సా హేబు గారు విద్యాలయమునకై రూ. 80,000 ల విలువగల ఆస్తి నిచ్చుట యేగాక, వామిగై సాలకు రూ. 2,500 లు ఆదాయము గల దుకానుల స్థలము నిచ్చి వేసిరి. పాఠశాల 12 మంది సభ్యులుగల విహారసంఘము పరిపాలనక్రింద నుండును.

ఆపంజెందుమందిలో 5 గురిని అబ్దులు హాకిం సా హేబుగారే నియోజింతురు. మిగిలిన 7 గురుని సంఘమువారు నియోజింతురు. తమ కార్యనిర్వాహకవర్గములోని గౌ. సద్ మహమ్మదు హబీబుల్లా సా హేబుగారు ఈ సంఘమున కధ్యక్షులు. వారి సంఘమునం దత్యంత శ్రద్ధ వైకృతులందుట కలన, ఈ సంఘ మంతటి యున్నతస్థితిలో నున్నది.

స్వాగతప్రమును వెండి గొట్టములో నుంచి మీరు జై నుద్దీనుగారు గవర్నరుగారి కందించిరి.

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము -

మిమ్ములు గవర్నరు ప్రత్యుత్తర మీవిధముగ నొసగిరి: - మహమ్మదీయ సంఘమునకును, మన మదరాసు రాజధానిని లాభకరమైన ఈ కార్యమునందు పాల్గొనుట నాకత్యంత సంతోషకరముగ నున్నదని నేను మీకు తెలుపుచున్నాను. వేదిమి అధికముగ నున్న నీసమయమున ప్రత్యేకముగ నిచ్చుటకై వచ్చుటలననే మీ సంఘమునందు నాకు ఎక్కువ సానుభూతి గలదని మీస్వాగత పత్రమునందు చెలిపిరి. ఉష్ణ మిత్రకత్తు అనేక ముందుగలు యధికముగ నున్నను, నాకు స్వయముగ కొంత యసౌకర్యము లభించినను, ఈ నూతన విద్యాలయమును ప్రారంభించునంతటి గొప్పకార్యమున సాయపడుట కెంతయో ఆసించును. (వినుడు వినుడు.)

మహమ్మదీయ విద్యావ్యాప్తికి పరిశ్రమచేసి, ఈవిద్యాలయస్థాపనమునకు బూనుకొనిన మహనీయుల నందర నేను ఆభినందించుచున్నాను. ఈ పాఠశాల స్థాపనమున కన్నివిధముల సాయము చేసినట్టి సి. ఆల్బులు హాకింసా హేబుగారిని, ఖాన్ బహదూరు హాకిం ఆల్బుల్ అజీజు సా హేబు గారిని, కార్యదర్శి కిని మీసంఘము కృతజ్ఞత గలిగియుండదగును. వారితోపాటు మీ సంఘాధ్యక్షుడు ను, నా మిత్రుడు ను సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లా సా హేబు గారును మిత్రజ్ఞతకు పాత్రులు. హబీబుల్లా సతీ యనారోగ్యముగ నుండినందున సర్ హబీబుల్లా సా హేబుగారు నేడిచ్చుటకు రాజాలయైరి. నిన్న సాయంకాలము నేను సర్ హబీబుల్లా గారితో మాటలాడితిని. వారిభార్యకు కొంచెము ఆరోగ్యము కలుగుచుండెనని విని సంతోషించితిని.

నేడు నా యాజమాన్యమున ప్రారంభము విద్యాలయము మదరాసుధానియందు మిక్కిలి యున్నతదశకు వచ్చి తమ దేశమునకు చక్కగను న్యాయముగను నేపచేసెడి పౌరులను తయారుచేయునని నేను నమ్ముచున్నాను. ఈదేశమునందు సుపరిపాలనాదర్శము వ్యాప్తిచేందుటతోపాటు ఈపాఠశాల స్థాపనము అనుగుణముగ నుండునని నేను మనఃపూర్వముగ నెంచుచున్నాను. మీమిత్రులయములందు వికమత్యమును సహకారమునుగోరుదురని నేనుతలంచుచున్నాను. మహమ్మదీయనాయకులమీరు ఈవిధముగ మీసంఘమునంతను ప్రబోధింతురుగాక. ఒకేగృహములో కలతలేర్పడినయెడల, అగృహమెట్లుభాగు పడవో, అట్లేసంఘముగూడ వికమత్యరహితముగ నున్నయెడల, భాగుపడదనియు, ఇకమీదట అందరను సద్భావముతో మెలగవలెననియు, ఈసందర్భమున, పరిపాలనాధ్యక్షుడు నై యుండుటచే, మీకు హేచ్చరించుచున్నాను. దూరదేశమున జరిగెడి కార్యములకై సామీప్యముననుండెడివానినిగూడ నిరాకరించి అజాగ్రత్త మెగుట మనకెల్లరకును స్వభావము. ఈమధ్య జరిగిన విషయములనుబట్టి, మీభావిభాగ్యముంతయు ఇతర దేశములపై గాక ఈదేశముపైనే ఆధారపడియున్నదని ఇదివరకే స్పష్టపడకుండెను, ఇప్పుడైనను స్పష్టపడినది, కనుక మీయత్నాహమును, ఆసక్తిని ఇతర దేశముల కార్యములపై గాక ఈదేశాభివృద్ధికిని, రాజధానియభివృద్ధికిని వినియోగింపవలెనని నేనుకోరుచున్నాను. భారతదేశముకను గొప్పస్థితికి రావలెనని మనయందర యోయము భగ్నుమగులుగ కుండవలెనను నుద్దేశ్యముతోనే నేను నిష్కలపటముగ నీవిధముగ నుపన్యసించితిని. ఏసంఘాధ్యక్షుడయినకై మీరు కృషిసలుపుచున్నారో, ఆ మహమ్మదీయసంఘాభివృద్ధికి ఈవిద్యాలయము శుభసూచక మని నేను తలంచుచున్నాను.

నేను ఇంతటితో ఈపాఠశాల యారంభమైనదని తెలుపుచున్నాను. (హర్షస్వలు)

సంఘముపక్షమున ఆర్కాటునవాబుగారు గవర్నరుగారికి జందనముల నర్పించిరి.

అంతట హాకింసా హేబు కంపెనీవారు తయారుచేసిన అల్పాహారములందు అందరను పాల్గొనిరి.

గవర్నరుగారు పాఠశాలాభవనమునంతటిని గంధర్పించిన పిమ్మట అర్చననుండి వెడలిపోయిరి. అంతటితో కార్యక్రమము ముగిసెను.

గరిమెళ్ల సత్యనారాయణ గారు

మదరాసుకు ఆగమనము

నిన్నటిదిను కడలూరు చెఱసాలనుండి విడుదలయైన గరిమెళ్ల సత్యనారాయణ గారు (బి.ఎ.) తిరువనంతపురం ఎక్స్ ప్రెసులో శేటియంగయము 6-45 గంటలకు ఎగ్జాంట్ రైలు స్టేషనులో 2 గి. 3.

నేరములు: - "మాకొడ్డి తెల్లవారకనము" అను పాటను రచించి కాగితములను పంచివెట్టించినందులకు, గోదావరి జిల్లామేజిస్ట్రేటు కాశినాదయ్యును ఫిబ్రవరి 8, 1922 నాడు 108 వ సెక్షన్ క్రింద సెక్యూరిటీ కోరగా సత్యనారాయణ గారు సెక్యూరిటీ నిచ్చుటకు నిరాకరించి 1 సంవత్సరము జైలు లకు వెళ్లుటకు అంగీకరించిరి.

రెండవ నేరము: - "స్వరాజ్యగీతములు" అను నొకచిన్ని పాత్రమును రచించుట. ఈపుస్తకము మదరాసు సగరమున ముద్రిత మగుటచే ఎగ్జాంట్ ప్రధానమేజిస్ట్రేటుగోర్తయ్య విచారణ జరిగెను. అప్పుడు సత్యనారాయణ గారిని కడలూరు చెఱసాలనుండి విచారణకై తీసికొనివచ్చిరి. విచారణ జరిగి జూలై 14, 1922 నాడు ఈ నేరమునకై 2 సంవత్సరములు విధింపబడి ను. మొత్తముమీద ఆనుభవింపవలసినది నాడుగంధర్వములు గాక, 2 1/2 సంవత్సరములు మాత్రమే యని మేజిస్ట్రేటు నిర్ణయించెను.

సత్యనారాయణ గారు ఫిబ్రవరి 8, 1922 నుండి ఏప్రిల్ 10, 1922 వరకును మదరాసు చెరసాలయందుండి. మిగిలిన కాల మంతయు మొదటినుండి నిన్నటివరకు కడలూరు చెఱసాలయందుండెడిది. ప్రారంభమునుండి క. శి. ఆనుభవించుచు మార్చి 28, 1923 వ సెషన్ లో డివిజనుకు మార్చబడిరి. మొదట విడితైదు ననుభవించుచుండిరి. శిక్షాకాలములో ప్రభుత్వమువారు 86 దినములను తగ్గించి నిన్నయందుమును విడుదల చేసిరి.

నేడు ఉదయము స్టేషనుకు మదరాసు ఆంధ్రకాంగ్రెసు సభ్యులు కొందరు నెడలి సత్యనారాయణ గారిని పువ్వుమాలాలంకరణలగావించి సత్కరించిరి.

సత్యనారాయణ గారు ఆరోగ్యముగ నున్నాడు. వారు నేడంతయు మదరాసులోనుండి రేపు ఉదయము వాల్తేరు ప్యాంజరులో లెజవాడకు పయనమగుదురు.

గుప్తగారు: - మతం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు ఆరోగ్యముగ నుండిరా యని మావిలేఖరి యడగగా, అనుభ్య ఉపవాసములు చేసిరిగాని ఇటీవల ఆరోగ్యముగ నున్నారని సత్యనారాయణ గారు చెప్పిరి.

వెనకన మెట్ట (కృష్ణజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

జూన్ 16: - 14.6.24 తేదిని శ్రీయుత వేదీయ్యం సోమయ్యగారున్న, శ్రీమతి బ్రహ్మజ్యోత్సుల లక్ష్మీనరసమ్మ గారున్న ఈ గ్రామము దయచేసి ఖద్దరు బట్టలను ప్రతియింటికి తిరిగి విక్రయించిరి. ఈరాత్రి సుమారు 9 ఘంటలకు బహిరంగసభ జరిపి, యందు ఖద్దరునిర్మామనుగూర్చియు, గాంధీ పూజానిధి పనులుయొక్క ప్రాముఖ్యమునుగూర్చియు విపులముగా ముచ్చటించిరి. బాతీతుగీతములతోను మంగళహారతులతోను సభ సుమారు 11 ఘంటలకు ముగిసెను. గ్రామజనులందఱు నుత్సాహపూరితులైరి. 15.6.24 తేదిని ఈ గ్రామముందే యుండి ఖద్దరుప్రచారము గావించిరి. 16.6.24 తేదిని శ్రీయుతులు నంబూరి నూరపరాజు, తంగిరాల సుబ్రహ్మణ్యముగార్లు మున్నగువారి సహాయముతో యింటింటికి తిరిగి గాంధీపూజానిధికై 26.0.0 పనులుచేసిరి. పనులునిమిత్తము వెల్లిన ప్రతియింటిలోపలకు వెల్లి శ్రీమతి లక్ష్మీనరసమ్మగారు రాటముల మీద స్వయముగా దారమును తీసి ఖద్దరువస్త్రముల తయారుచేయించి ధరింపుడని హేచ్చరించిరి.

శ్రీ మయిలవరం బాలభారతీనమాజమువారు (21.6.24) తేది బెజవాడలో శనివారంరాత్రి

సావిత్రి నాటకమంను

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

కె పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి

సర్వసులు - సర్వ. పి. పాత్రో

ప్రశంస

లీకమిమను సూచనల నామోదించుట

తిరుచినాపల్లిలో మంగళవారమునాడు చితి గురు వారమునాడు రోహిణి నక్షత్రమునకు ప్రత్యక్షమయ్యెను సర్వ. పి. పాత్రో గారిట్లు చెప్పిరి:-

ఈ రాత్రిములో మంత్రులకును, ప్రజాపతి కాలి లలో పనిశేయు అఖిల భారతపు సర్వసు ఉద్యోగులకును మధ్య యొక్క ప్రస్తుతమును లేనేలేవని చెప్పవచ్చును. కాని యీ సర్వసులపై అధికారము భారతమంత్రీ ఉండి, కాననసభకు లేకపోవుటవలన, కాననసభవారు సర్వసులను తీవ్రముగ ఖండించుచుండిరి. ఈ విమర్శలవలన, కాననసభ అధికారముందు వ్యవహారములను సర్వసులలోనివారు అవిశ్వసనీయులుగ దలంచిరి. ఇయ్యది ప్రజాపతి కాలికు సంబంధించి యుండుటచే తన కాననసభకుగల బాధ్యతభావ మెక్కువై బాధ్యతలేని విమర్శనను తగ్గనని భావించవచ్చును. వెంటనే పరిపాలనా స్వరూపము మారవలెనని బాధ్యతగలవా దెవడుగాని యవకాలము. ఆది వాంఛనీయులగు గాదు. పరిపాలనము పట్టుకొనుగ స్థిరముగనుండి నూతనప్రజాపతి కాలి ప్రభుత్వముచే పోషింపబడవలెను. దేశపరిపాలనమునందు బ్రిటిషు ఉద్యోగులు ఇంకను చాల పంపత్సరములవరకు నుండవలసియున్నది.

ఇప్పుడు ఇంగ్లీషులు సర్వసులలోనున్న ఆఫీసరుల సంఖ్యను బట్టి ప్రస్తుతము క్రొత్తవారిని తేర్చుకొనుటమాత్ర మాపి యుంచవచ్చును. అప్పుడు పాతవాడు పింఛనుపుచ్చుకొనుచుండ ఆ స్థానములందు ప్రావిన్సియలు సర్వసులలోని ఆఫీసరులను నియమించి రాష్ట్రీయపద్ధతిపై నెమ్మదిగ యేర్పాటుజేయవచ్చును. ఈయేర్పాటులను జేయుటలో నిప్పుడు ఇంగ్లీషులు సర్వసుల ఆఫీసరులను అప్పీలు, జీతము పెన్నుల వరకుల విషయముననున్న సౌకర్యముల కెట్టి భంగమును కలుగరాదు. అందుకు ప్రతిపాదముగ నూతనప్రభుత్వ మెట్టి పనులను జేయరాదు. పై చెప్పిన సంపూర్ణ బాధ్యత యంతరము జేసినపుడు వారల రాష్ట్రీయపద్ధతిని నేపజేయు ప్రత్యామ్నాయమును దెలుపు మంచి దిగ నుండును.

సంస్కరణముల నివేదికలో భారతదేశీయులను ప్రతి సంవత్సరమును సర్వసు ఉద్యోగులు శిక్షణము జేయగలంతవరకు తేర్చుకొను వారలకు యావశ్యమై అన్ని సంగతులను బోధపరచు మార్గ మూహింపబడెను. ఇప్పుడు సర్వసులలో నున్న యూరోపియనులు యిప్పుడున్న రక్షణసాధనములు, వరకు లుండవలెనని భావించుచున్నారు.

ప్రస్తుతపు ఢిల్లీలో బ్రిటిషు ఉద్యోగు లుండుట ముఖ్యముగ నవసరముగలచేతను ఆ ఉద్యోగులలోనివారు తృప్తికరముగ నుండు నటుల జూచు భారత మి దేశము పై యుండుట చేతను, యిప్పుడు మార్పుజేసిన పరిస్థితులలో వారికి న్యాయప్రకారము కావలసిన వానినిన్ని, అలవెస్టునున్న ఈ యవలసియే యుండును. ప్రజాపతి కాలికు ప్రభుత్వమునందు ప్రతికాఖయందును భారతీయుల నెక్కువ తేర్చుకొను సర్వసులలోని బ్రిటిషు ఉద్యోగులు తాము తోడుగా పని జేయువార లై భావముతో నుండవలయును. ఏలనగా సర్వసు అందింకను యూరోపియనులు కావలయును. వారలకి దేశపు ప్రభుత్వముతో సంబంధ ముండునెవల ఈ సర్వసులకు సంపూర్ణముగ కావలసిన సౌకర్యము లన్నిటిని చేయవలెను.

రాష్ట్రీయపద్ధతిని పునర్నిర్మాణము నెమ్మదిగ జరుగును. వారల కిచ్చువేతనము చాలుగాని యెట్టిభాషాభివృద్ధియు గానించుటలేదని దీనిపై ఆర్డరును తగ్గిపోవుచున్నట్లు భావించుచున్నది. పల్లెట సర్వసులలో తేర్చుకొనునపుడు వారికి మునుందుగా గల యభివృద్ధి సౌకర్యములను రక్షించుటకు వలయు ప్రయత్నములన్నియు జేయవలెనని జాయింట్లు కమిటీ వారు దెల్పినది ఆవిధముగ జరుగుటలేదని భావించబడెను. ఏమాత్రమును ప్రాతిపదికలను లేకుండనే యెప్పుడు భావించిన అప్పుడు ఉద్యోగులను ఇంగ్లీషులు సర్వసులనుండి రాష్ట్రీయపు సర్వసులకు మార్పుజేసినవారు. ఇంతియగాక యూరోపియను ఆఫీసరులకు ఏరూపిల అలవెస్టుల నెక్కువజేయవలెను. అఖిలభారతపు సర్వసులనుండి పింఛనుల పుచ్చుకొనినపుడు గలిగిన ఖాళీల ప్రావిన్సియలు సర్వసులందు స్థానముల సృష్టించు నెడల అనుకూలముగ నుండును.

మధురలోని ఉపన్యాసము

మధురలో శతసంవత్సరము సర్వ. పాత్రో గారు చివరకు నిట్లు చెప్పిరి:-

వీరలకు క్రొత్త పైంట్లను నేర్పరుపవలెను. ఇప్పుడు అఖిలభారతపు సర్వసులలో తేర్చుకొనినవారిని దీనిక్రిందికి మార్చవలెను. కాని యింకముందు యింకను క్రొత్తగ తేర్చుకొను నెడల మాత్రము, క్రొత్తవారు వచ్చుటకు తగిన రక్షణమార్గము లుంచి, యేదేరాష్ట్రీయములైన యూరోపియను ఆఫీసరులు కావలసియెడల మంచివారలు వచ్చుటకు సర్వసు మరతులను విశదముగ దెలుపవలెను. లేదా కెంటులు గవర్న మెంటువారు తమకు కావలెనని తేర్చుకొనువారిని రాష్ట్రీయములలోనికి దీక్షింపవచ్చును.

ముఖ్యముగ విమర్శనపాత్రమైన విషయము యూరోపియను ఇండియను ఆఫీసరుల జీతములందుగల భేదమై యున్నది. తనదేశములో పనిశేయు ఇండియను ఆఫీసరుకిప్పు జీతముకన్న ఒకటిన్నర రెట్లు ఇండియలోని యూరోపియను ఆఫీసరు జీత ముండవలెనని అంగీకరింపబడినదే 1912 కు పూర్వము ప్రావిన్సియలు సర్వసులలోనికి దీక్షింపిన ఆఫీసరులకును ఇంగ్లీషులు సర్వసు ఆఫీసరులకును జీతములలో నిట్టి భేదముండెను. 1912 కేవల భారతమంత్రీ సమాలోచన సభ్యులకు ఇంగ్లీషు సభ్యులకును జీతములందీ ఢిల్లీ భేదమేగలదు. ఇట్లే యిండియను సర్వసులలో నున్న యూరోపియను ఆఫీసరు ఇంగ్లాండులో పనిచేసిన బంపిసయెడల యిండియలోవచ్చు జీతములో రెండువంతులే వచ్చును. పల్లెట సర్వసు కమిషను వారు ప్రజేతపెట్టిన పైంట్లను జీతముపద్ధతి పనిశేయుటలో చాల విధివిధములు గల్గెను. 1902, 1912, 1922 సంవత్సరములలో ఐ. సి. ఎన్. ఆఫీసరులు పుచ్చుకొన్న జీతముల బోల్చి చూచినయెడల 1922లో 1902 లో కన్న పాడుగ నున్నట్లు తెలియగలదు. చెన్న రాష్ట్రీయములో ఉన్న యూరోపియనులకు రక్షణ ఉండుటవలన నీనియరు సభకలెక్టురులను నీనియరు స్కేలులో నుంచుట తట్టించెను. నీనియరు సభకలెక్టురును జిల్లా చార్జీకి వృద్ధి జేయుటవలన బాధ్యత ఎక్కువై ఖర్చుకు తగినజీతము లేకపోయెను. ఈస్క్రీమును వరకు మార్పుజేయవలెనన్న ఆయ్యది ఆ స్క్రీములో ని త ర భాగ ము ల పై నాధారపడియోండును. అయ్యది అవసరమని తలంపవచ్చును. జిల్లా ఆఫీసరుకు యంతకన్న తక్కువ యయ్యగూడదని నిర్ణయించుట అవసరము. సర్వసులకు తగిన సౌకర్యములు జేయలేదని తలంచుచున్నాడు. అఖిలభారతపు సర్వసులను వెంటనే లేకుండజేయవలెనని కోరుచు రుండురు. అట్లు జేసినయెడల కంపెన్సేషనులు, అలవెస్టులు, పెన్నులక్రింద నీజేత మెంతయో చెల్లింపవలసి యుండును. ఇంతటి తెలివితక్కువనూచనను యెట్టిబాధ్యత లేకుండ గావించునా రుండురని నేనునమ్మును. కాని సర్వసులలో యూరోపియను లుండుట అవసరమైనపుడు, దేశపరిపాలనము సౌకర్యముగ నుండుటకు వారు కావలసినపుడు సర్వసులకును ప్రభుత్వమువారికిని మధ్య సామరస్య ముండవలయును.

బుధవారమునాడు మధురలో శతసంవత్సరము సర్వ. పాత్రో గారు తుదకిట్లు చెప్పిరి:-

సర్వసులవా రిప్పుడు జేయు ఆక్షేపణలు రాష్ట్రీయపాలనమునకు అతింకముగ నుండునంతవరకు జాగ్రత్త పరికిరింపవలెను. అవి సాధ్యమైనయెడల యాసర్వసులు యాదేశమున కవసరమైనయెడల భారతీయులు ప్రతిష్ఠను పట్టుకొని ప్రాకులాడరాదు. వారి సౌఖ్యమునకు సుఖజీవనమునకు తగినంత వారికియక తప్పదని సమన్వయము జేసికొనవలెను. చనది వీరదేశము, ఆర్థిక సౌభాగ్యము లేదు. ఈ విషయము సర్వసులవారికి మనకు దెలిసినంత దెలియును. కాని జాయింట్లు రిపోర్టులో దెలిసినట్లు యూరోపియనులను సర్వసులలో తేర్చుకొనునపుడు జేసిన వరతులు మున్నగువానిని చెల్లింపక తప్పదు. దేశముయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితు లిట్లున్నను, సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత ప్రజాపిత ప్రభుత్వము యేర్పడి పనిశేయుటకు బ్రిటిషు సహకార మవసరమైయున్నది. రాష్ట్రీయపద్ధతిపై పునర్నిర్మాణము నెమ్మదిగ జరుగునగావున న్యాయప్రకారము వారు కోరినట్లు యయ్యవలసియేయుండును. ఈ దేశక్షేమమునకై యీ సర్వసుల సహాయముండుట అవసరమైనంత వరకు అట్లున్నను నిత్యపరిపాలనా కార్యములను భారతీయులే జేయును బ్రిటిషువారి సహాయమును పెంచుట సర్వసు రూపమున బొందుచుండవచ్చును.

ననవత్సరము

ధిల్లీ ఖిలాఫతుసంఘము

అరుణుల క్రిము ధిల్లీఖిలాఫతు సంఘము నిర్మితముగూర్చి ఒకరు (హాఫీజుద్దీన్) కార్యదర్శులైన మానవత్వపు కావా లేచ్చెను. రాజకీయాది అంగీకరింపలేదు. విచారణజరిగినది. దావా కొట్టివేయబడెను. అ||ప్రె

9 వ నాడారు మహాజనసభ

మధుర, జూను 18:- 9 వ నాడారు మహాజనసభ నేడు 2 గంటలకు ప్రారంభమగును. అధ్యక్షుడుగా నెమ్మకొనబడిన మద్రాసు ప్రభుత్వవిద్యాలగమంత్రి ఆనందబాబ్ సర్. ఎ. పి. పాత్రో గారు నిన్న రాత్రి యిచ్చుటజేసినట్టి. ఈయనయమున రామనాధురాజుగారును సన్మానంఘకార్యదర్శియు సభ్యులను ప్రేమనవ్వు పాత్రో గారికి న్యాయమిచ్చిరి. తరువాత ఆనందబాబ్ మంత్రిగారు క్రిమినాక్షివిలాసమున రామనాధు రాజు గారింటికి మోటారులో వెళ్లిరి. అప్పుడే వేయిమంది ప్రతినిధు లిచ్చటజేసినట్టి. నాడారు మహాజన సంఘాన్నతండు సారయారు నివాసి బాలగురుస్వామినాథుగారు యిచ్చటజే నిన్ననచ్చిరి. వారికి తగిన న్యాయ మియబడెను. (అ. ప్రె.)

సాక్షి హామూలుజనము

విద్యాలగమంత్రి దర్శించుట

మధుర, జూను 18:- రు 188876 లో నిర్మింపబడుచున్న సౌరాష్ట్ర హామూలు భవనమును ఆనందబాబ్ విద్యాలగమంత్రి దర్శించెను. హామూలు మిట్టిసభ్యులు మంత్రిగారికి స్వాగతమిచ్చి ఆభవనముమట్టును తీసికొనిచెల్లి చూపించిరి.

కొందరు రాయబారులు మంత్రిగారిని సందర్శించి భవన నిర్మాణమునకు మొత్తము రు 188876 కా వ లె న ని యు అప్పుడే 148876 రూ పాయలు ఖర్చు యొన ని యును, ప్రభుత్వమువారు రు 62500/- వ్యాసము చేసి గాని రు 87924/- మాత్రమే యిచ్చిననియు చెప్పిరి. సాక్షిగరలు పెరిగినవి గావున ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటును తిరిగి యేర్పాటుజేయవలెనని వారు కోరిరి. ప్రస్తుత మినిస్ట్రాగమును పూర్తిచేయుటకు వారి రు 70000/- కావలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటును చెల్లింపవలెనని వారు వేడుకొనిరి.

సౌరాష్ట్రజాతివారు భూతదయ గలవా నియు, దేశభక్తి గలవారనియు, ఇప్పటికే భవననిర్మాణము రెండువంతులు పూర్తియైనదనియు తక్కిన ఒక్కపాలును భూతదయాపరులు చందాలు వసూలుచేసి పూర్తిచేయ గలరనియు మంత్రిగారు జవాబుచెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు రిదివరకే గ్రాంటులో కొంత భాగము నిచ్చిననియు సౌరాష్ట్రజాతికారకు వారు చేయగలిగిన జెల్ల చేయుదురనియు చెప్పెను. గ్రాంటు చట్టములను ప్రభుత్వమువారు దాటజాలరనియు అయిన అసంఘమువారు చందాలుచేసి ముందంజ వేసినయెడల ప్రభుత్వమువారును ఆదర్శములను దాటవచ్చుననియు మంత్రిగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

లాస్తి ప్రమాదము

వివరములు

మెట్టుపాలయం, జూను 18:- ఈక్రిందివి మరణములు సంభవించిన క్రిలాప్రమాదములోని వివరములు. ఈ ప్రమాదములో అప్పటికే పర్యవేక్షణ వే యినస్పెక్టరు గవపతి అయ్యరును గాంగుమేస్త్రీ కుస్తీమరకక్రయారును చనిపోయిరి. ముగ్గురు గాంగుకూలీలకు తీవ్రమైన గాయములు తగిలెను. ఈ ప్రమాదము కనివారము మధ్యాహ్నము నీలగిరికొండరైల్వేలో హిల్ గ్రోపు ఆల్ డిస్ట్రీబ్యుషనులవద్ద జరిగెను. దీనివివరము లింకను సరిగా తెలియబలేదు. మిగిలినవాళ్లను సరియైన సమాచారమును తెలుపుటకు తగినస్థితిలో లేరు. ఉండదీసిన స్టీవరు లను ఒక మైదానములో నుంచుటకు యినస్పెక్టరు ముగ్గురుకూలీలతో లారీలో పోవుచుండెను. నల్లరాళ్లు తోలిచినప్రదేశమున ఒకకాటముగానున్న యొకములుపులో ప్రేకులు నిరుపయోగమయ్యెను. లారీ ఆవరింపలేకనేగముతో పోవుచుంటువలన ఒక ప్రేకువగ్గరనున్న గాంగుమేలుఆగమునకు పోయి దూరముగావడి ప్రాణాపాయకరమున దెబ్బను తిన్నెను. దీనినిచూచి యినస్పెక్టరు తనచేతిలోనున్న యెంటుటి ప్రేకునువేయుటకు తన క్రికి నం త యు ను ప యో గిం చె ను. కాని ప్రయోజనము లేక పోయెను. ఆ లె ని త ల యెంటుటునున్న రాతిమీదికి పోయి ట్టుకొనిరెండుప్రక్కలయ్యెను. తక్కిన ముగ్గురికి కూడ తీవ్రమైన గాయములతగిలెను. ఈ ప్రమాదము జరిగినట్లుగా తనిఖీపనిపై తిరుగుచున్న ఒక గాంగుకూలీకనుగొనెను. చనిపోయినవారును దెబ్బలు తిన్న వారును నిన్న మెట్టుపాలయం తీసికొనిరాబడిరి. అంత్యక్రియ లచ్చటజరిగెను. డిస్ట్రిక్టు యంజనీరు గ్లాసవిల్లుగారు ఆప్రదేశమునకు పోయి చూచి విచారణ జరిపెను. (అ. ప్రె.)

గోపీనాథపా తీర్మానము

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు జే. చాదరిగారిలేఖ

సంగరాష్ట్రమున సెరాజగంజిలో జరిగిన రాష్ట్రీయ సంఘ సన్మానసంఘాధ్యక్షుడగు జే. చాదరిగారు గోపీనాథు నభినందించు తీర్మానమునుగూర్చి ప్రతికలకు వ్రాసిరి. “కాంగ్రెసు కార్యదర్శి తీర్మానము నకలునుసన్మానసంఘాధ్యక్షున కిచ్చుట ఆచారముగాని సెరాజగంజిలో కాంగ్రెసు కార్యదర్శి యీ తీర్మానము నకలు నాకి య్య లేదు. కాన నిపుడు స్వరాజ్య పక్షము నారు ఎటుల ప్రకటించినను కావలయు నా కారణము లేదు. సారథి అను దేశభాషాపత్రికలోను యితర పత్రికలలోను ప్రకటింపబడి నవే సరియైన తీర్మానవాక్యము లని నాకు జ్ఞాపకముండుటయే గాక సభకువచ్చిన మిత్రులలో చూచుచున్నదగుగా వారుగూడ అటులనే తెలిపిరి. సంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికి సారథి పత్రికతో అధికముగ సంబంధము కలదు. ఆ తీర్మానమున కాలిడే సంరక్షకుడు. దేశంబు చిత్రంజనదాసుగారు తరువాత ప్రకటించిన తీర్మానవాక్యములే అసలు తీర్మాన వాక్యములని తెలుపుటకు నాకు ఆధారములు లేవు. అది సవరణ యీ లేక వ్యాఖ్యానమో నాకు బోధపడలేదు. దాసుగారు ప్రకటించినదానిలో ఎన్నో అనుబంధవాక్యములు చేర్చినగాని సరిగా అర్థముగల లేదు. వానిని చేర్చుటలోగూడ దాసుగారి ప్రయత్నము సరవేరలేదు. అందువలన యిట్టి చిక్కులు లేకుం డ సాచాగా మొదట పత్రికలో ప్రకటింపబడిన తీర్మానమే అసలు తీర్మానమని ప్రజలు సులభముగా నమ్మెదరుగాని దాసుగారు దరిమిలను ప్రకటించిన తీర్మానమే అసలు తీర్మాన మని సులువుగా నమ్మజాలరు. అది యటుండనిండు. దాసుగారు ప్రకటించిన తీర్మానములోని వాక్యములను భావములను సంగ రాష్ట్రవాదు లందఱును ఆమోదించిరిని దాసుగారు వ్రాయుట కడుంగడు సాహసమని నే నాక్షేపించుట నానుభవవిధి. అట్టి తీర్మానమును ఏరూపమునగాని సెరాజగంజిసభలో నుపపాదించుటకు సన్మానసంఘమువారి సంతకము నంగీకరింపలేదు. నే నటునుండి వచ్చినపిమ్మట నాకు కనబడినవారిలో, తేజమైన యింగిరెడ్డినామ కలవారిలో, ఆ తీర్మానమును తీవ్రముగా నిరసింపనివా రొక్కఁడగు కనబడలేదు గాన స్వరాజ్యపక్షమువారిందఱు నా తీర్మానము నామోదించిరినిమాత్రమే దాసుగారు వ్రాయవచ్చునేమోగాని సంగరాష్ట్రమువారిందఱు నామోదించిరిని ఎంతమాత్రమును వ్రాయగూడదు. దీనినిగూర్చి మొచ్చు ఓట్లను సంపాదించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారి సభలో చాల ఆక్రమములను సృజితి. కాంతికి భంగముకలుగకుండచేయుటకు విధిలేక సన్మానసంఘమువారిపుడు మిన్నకుండవలసి వచ్చెను” అని చాదరిగారు ప్రతికలకు వ్రాసిరి. (అ. ప్రె.)

కెన్యా వైరోబీ కాంగ్రెసు

మహాత్ముని తంతివార్త

కెన్యా వైరోబీ కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడగు ఎం. ఏ. జే. జాయగారి నరెన్ద్రచేసినందుల కభినందించుచు వెనుదియకుండ ఉత్సమును సాగింపవలెనని కోరుచు మహాత్ముడు తంతి వార్త నంపెను. “తూర్పుఆఫ్రికా భారతీయులు చాల దురదృష్టకు పాలు గానున్న వారి విషయమున భారతదేశవాసులు చూపవలసి నంత క్రద్ధము చూపుటలేదు. మితవాదులు తీవ్రములగునుప వ్యాసముల నిచ్చి మానముపొందిరి. మహాత్ముడు సానుభూతిని తెలుపుచున్నాడు గాని అటు వెచ్చిరిని పంపజాలియుండలేదు. భారతదేశపు పత్రికలు తూర్పుఆఫ్రికా భారతీయులను గూర్చి వ్యాసములు వ్రాయుచున్నవిగాని సమగ్రముగ వారచటి లేని పనిచేయు టిప్పుడేవ్వరమని ఆహవాదాబాదులో పత్రికాధిపతుల సంఘసభలో తూర్పు ఆఫ్రికానుండి వచ్చిన బెనా రసీబాసు చతుర్యేదిగారు నడిపిరి. (అ. ప్రె.)

శ్రీ వరములు పాఠశాల

ధర్మ, జూన్ 18:— ఈసంవత్సరము ధర్మ వర్షము లు చాల త్వరగా ప్రారంభమైనవి. నిన్న సాయం కాలము నుండియు భూపానగానుండి ఆ కాలము మేఘములు నుగానున్నది. ఒకచిన్న జల్లుతో సాయంకాలము చల్లబడినది. కడచిన కొన్నిరోజులనుండి తీవ్రముగా కాయుచున్నయెండలు తగ్గిపోవునని నమ్మకముగా నున్నది. (అ. ప్రె.)

హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి

మహాత్ముని వ్యాసము నిష్పాక్షికమని లాహోరు

మహమ్మదీయులు ప్రశంసించిరి
లాహోరు లో మహమ్మదీయులబహిరంగసభ జరిగినది “హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి విషయమున మహాత్ముడు యంగుయిండియాలో ప్రకటించినవ్యాసము నిష్పాక్షికమైనది. సద్భావముతో వ్రాయబడినది. దాపరికము లేకుండ మహాత్ముడు స్పష్టపరచెను” అనుతీర్మాన మాసభలో నామోదించబడెను. అది సరిగాదని ఆసభలోనున్న ఆర్యసమాజమువారు కొంచెరాక్షేపించిరి.

మహమ్మదాల్ కిశుద్ధి

అనుపేరుతో లాలా చిరంజీవులు (లాహోరు ఆర్యసమాజవాదులు) గాంధీ కరపత్రమును ఉరుదూభాషలో ప్రకటించెను. మహమ్మదాల్ గారు వేదమతము నవలించి హైందవుడు కావలెనని లాలుగాను వ్రాసిరి. గాంధీమహాత్ముడు మహమ్మదీయ మతము నవలంబించవలెనని ఖవాజా హాసను నిజామి(ధర్మ) గారదివరకొక కరపత్రమును ప్రకటించినందున దానికి ప్రత్యుత్తరముగా నిపుడీ కరపత్రము ప్రకటింపబడెను. (అ. ప్రె.)

ఏ. కే. భాస్కరుగారు

వైకంఠో అరెన్ద్రచేసిరి
భాస్కరుగారు క్విలను వాస్తవ్యుడు ఇతడు ఉత్తర హిందుస్తానమునుండి ఇటీవలనే వచ్చెను. ఇతడు కొన్నివర్షక సంఘములను మోసపుచ్చెనని కేసు చేయబడెను. తాను అఖిల భారత ఖద్దరుసంఘ సభ్యుడనని చెప్పుకొనుచు యితడు తిరుగుచున్నాడు. కొట్లాటునుండి నిన్ను నే వైకంఠువచ్చెను. వడవల రేవులో అరెన్ద్రచేసిరి. మోసము చేసినందుకే అరెన్ద్రచేసిరిని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు పరిస్థితులు

శ్రీమతి సరభాదేవిగారి యభిప్రాయములు
పూనా, జూన్ 18:— భారత స్త్రీ విద్యాలయ సెనేటు సభకొరకు గడచినవారములో శ్రీమతి సరభాదేవి చాదురాణీగారు పూనాకు దయచేసిరి. “కేసరి” “మహారాట్” ప్రతినిధులు బెంగాలు రాజకీయపరిస్థితుల నామెనుండి తెలిసికొనుటకై ఆమెను సందర్శించిరి.

బెంగాలులో స్వరాజ్యపక్షమును శాశ్వతముగా స్థాపించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు చూచుచున్నారనియు, అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు బెంగాలునుండివచ్చు ప్రతినిధులు, ఆసభ అసమ్మదాబాదులో గాక మరియే యితర దగ్గర ప్రదేశములో జరిగినను సంఘతీర్మానములను పూర్తిగా మార్చి వేయ గలుగుదు రనియు సరభాదేవిగారు చెప్పిరి. గోపీనాథ సాహానుగించి సిరాజ్ గంజి సభయొక్క భావమేమని అడుగ, తత్వభేదములను విచారించుకొండ అందరిపైనను ఆహ్వానమును పరమాత్మైక్యమైన ఆ దర్శమును నిర్బంధము చేయుట వలన ప్రజాసామాన్యము యొక్క మనస్సులో కలిగిన వికటభావముగా దానిని తలంచుచున్నానని అమె చెప్పెను. ఆ తీర్మానము ఓరిమిలేని యువకుల మనోభావమును తెల్లముజేయుచున్నదిగాని పరికృష్టమైన దాను గాని మనోభావమును తెలియపరచుటలే దనెను. మనుష్య తత్వములలో సహజముగానే భేదము నుండు నను సంగతిని గుర్తింపక ఒకేవిధమున అదర్శప్రాయముగ నడచుకొనవలెనను నిబంధనను హిందూదేశములోని తక్కినభాగము లందువలెనే బెంగాలులోగూడ యువజనులు అతిక్రమించు చున్నారని ఆమె దృఢముగా చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

శ్రీమతి పార్వతిదేవిగారు

15 వ తేదిని చెరసాలనుండి వదలిరి
పంజాబు రాష్ట్రమునకు చేరిన శ్రీమతి పార్వతిదేవి గారిని 1922 డిశంబరులో అరెన్ద్రచేసి రెండేండ్లు కఠినశిక్ష వేసిరి. ఒక సంవత్సర మగుసరి కామె కారోగ్యము చెడినది. ఆమెను వదలవలెనను తీర్మానము శాసనసంఘసభలో రెండు సారు లామోదించబడెను. ఆమె నిపుడు ఫలేఖరు చెరసాల నుండి వదలిరి. (సర్వంటు, కలకత్తా)

సంస్కరణముల విచారణ సంఘము

సభ్యులు పూర్తియైరి

సిల్వా, జూన్ 18:— జిన్నాగారు సభ్యత్వమున కంగీకరించుటతో సంస్కరణముల విచారణసంఘసభ్యులు పూర్తియైరి. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి కొసంగబడిన స్థానము పూర్తికాలేదు. కావునసంఘములో 9 మంది సభ్యులే యున్నారు. అందులో 6 గురు ఆధికారతరులు. సర్ ఆలెగ్జాం డరు వడ్డిచునుగారు అధ్యక్షులు. సర్ మహమ్మదు హఫీ, సర్ హెన్రీ మాన్ క్రిక్ స్మిత్తు, సర్ లేజబహదూర్ సఫ్రూ, సర్ శివస్వామి అయ్యరు, బర్మాను మహారాజు, సర్ అర్థుద్రప్రూము, యం. ఏ. జిన్నా, డాక్టరు పరంజిత్ గార్లు సభ్యులు. హోం డిపార్టుమెంటు జాయింటు సెక్రటరీ టాంకింసను గారు యీ సంఘమునకు కార్యదర్శిగానుండురు. మొదటి మణ్డి ను ను కమిటీనివేదిక ప్రకారము తయారుచేయబడిన మిమెరాండము యిదివరకే స్థానికప్రభుత్వముల వారిదగ్గర నున్నది. అభి ప్రాయముకొర కిది ప్రజాసంఘములకు పంపబడును. ఈసంఘమువారు తిరిగి ఆగస్టు మొదటివారములో కూడి పరిప్రారంభించగలదులకై యీ మిమెరాండము విషయమై చెప్పకోవలసి నసంగతులును జవాబులును ఆగస్టు 1-న లేడికి ముందుగానే చేరవలెనని యీవిషయమై ఒక ప్రభుత్వ తీర్మానము ప్రకటింపబడును. సంఘము సిల్వాలో సమావేశమైనప్పుడు వచ్చిన జవాబులనుబట్టి సాక్షుల నెల్లు సమనుచేయవలసినది తీర్మానింపబడును. (అ. ప్రె.)

గవర్నరు కోయంబత్తూరు వెళ్లెను

కోయంబత్తూరు, జూన్ 19:— గవర్నరు వెంకటాచార్యుల కలనల్ బాల్ ఫోర్ మిలిటరీ కార్యదర్శితోను, మిసెసు బాల్ ఫోర్తోను, ఇ. సి. స్మిత్ ఐ. సి. యస్ మైల్స్ కార్యదర్శితోను, కెప్టెను ఇ. బూత్ విల్సరుతోను ఏడికాంగుతోను మెట్టుపాలయం మెయిలులో చెన్నపునండి యిచ్చటికివచ్చిరి. పోదనూరు డివిజన్ నూపర్వంతు యం. యఫ్. యల్ స్టీవెన్సుగారును, రైల్వేపోలీసు నూపర్వంతు ఇ. బి. లతూకు గారునుగూడ గవర్నరుగారితో వచ్చిరి. ఉదయం 9.15 నిమిషములకు గవర్నరు వ్యావసాయశాలను దర్శించును. (అ. ప్రె.)

గవర్నరుగారి పర్యటనము

కోయంబత్తూరు, జూన్ 19:— ఈయందయము 9 గంటలకు. ఈజిప్టుకల్తెరగు వర్షనుగారను, జిల్లాపోలీసు నూపరిం పెండెంటుగ హిచికాకుగారును, గవర్నరుగారిని స్టేషనునందు గలసికొని ఆహ్వాన మొసగిరి. గవర్నరుగారు, కర్నూలు బాల్పరు దంపతులతోడను కెప్టెను బూడి ఏబ్రహాము కర్నూల్ స్మిత్తు వర్షనుగార్లతో గలసి, ప్రేక్షకులతో క్రిక్కిరియింపు విధుల గుండ, వ్యవసాయ కలశాలకు మోటారులో వెళ్లిరి. గవర్నరు గారు వ్యవసాయపరిశ్రమలయము నంతను 1 గంట వరకు జూచిరి. గవర్నరు గారు ను వారి బృందమును తిరిగి క్లబ్బు నకు వచ్చిన. తరువాత సాయంత్రము 3 గంటలకు అల్పహారముల నొనర్చిరి. సాయంత్రము బయలుదేరి వీరు తిరు పూరుమీదుగా కరూరునకు స్పెషలు ట్రెయినుమీద వెళ్లెదరు. వీరు బండిని స్టేషనునందు వేరుజేయుటకు చాలకష్టమగుచున్నదని రైల్వే అధికారులు డెలుపుటచే వీరు స్పెషలు బండిలో వెళ్ల వలసివచ్చెను. (అ. ప్రె.)

వెంకటగిరి

స్వరాజ్యపతాకమును తగులబెట్టుట, మహాత్ముని కటమును త్రొక్కుట

రాజాగారు త్రొక్కించలేదు

ఈనెల 17వ తేదిన ప్రచురించినవ్యాసములో రాజాగారు త్రొక్కించిరి కాల్పించిరి అనుమాట పొరబాటుగా వ్రాయబడినది. వారు త్రొక్కించలేదు. వారు తొరణమును తీసివేయుమని మాత్రము ఉత్తర్యచేసిరి. అయితే యీ త్రొక్కుట కాల్పన యనునది నాకర్మయొక్కతప్పుగా తోచుచున్నది. పొరబాటుగా త్రొక్కించిరి కాల్పించిరిని వ్రాసినందుల కెంతయు చింతిలుచున్నాను. చదువరులు మన్నింపుభాగితులు. వెంకటగిరి. 18.6.1924 } (స్వకీయవిలేఖరి.)

మన్యంపితూరి

మల్లుదొర ఉత్తరము

నాగరాధికారి తీర్పు

విశాఖపట్నం జూను 15:- వాల్టేరు అడివనలు నె

గ్రామీణుల హింసపలేదు

లింగపురముచర్మకు పూర్వపుచరిత్రయు, అనంతరపుచ

లింగపురానంతరము

లింగపురము కొట్టట జరిగినపిదప పరిస్థితులు మారినవి.

1. ప్రభుత్వసాక్షి 72 కిమిగడ్డ ఇజారాదారుడు ఫిత్తూరి

2. 69 వ ప్ర. సా. సవరణపాలెం గ్రామమునను ఫి

3. ప్ర. సా. 46 డిక్టేటరు గ్రామము ఒక విప్లవ

4. 90 వ సాక్షి యేబలు గ్రామమునను విప్లవకారులు

కొయ్యూరు ముతాదారుడు 88 వ సాక్షి అధికారులకు స

చట్టలమార్పునకు కారణము

విప్లవకారుల చర్యలు ప్రారముగా మారుటకు మూడు

కారణము లుండియుండును.

(1) పోలీసు వారికి సమాచారము దెలుపుట వల్లను ఇ

గ్రామస్థులను తటస్థముగ నుంచుటకు గ్రామీణులను

విప్లవ నాయకులు గ్రామస్థుల తమ్ములను గుంపుగుంపులుగా

ఇంతేగాక యింకను కొన్ని రహస్యకారణము లున్న

కృష్ణాపత్రికాధిపతివైకేసులు

రెండు కేసులును కొట్టి వేయబడెను

ముద్దా మాలనిద్దరినిడిశ్చార్జిచేసిరి

దివాను బహదరు బాలాజీరావు నాయుడు రు కృష్ణాపత్రికాధిపతి శ్రీయుత ముట్నూరు

గరిగి వారికితయను నెపమున సహాయము జేయువానిలో

పట్టువడినవారిలో యొక్క గ్రామములందు ప్రభు

ఈవిధానము ప్రారముగను పెంకితనముగను నున్నది.

ఫిత్తూరిదారుల యుద్దేశ్యము

ఇట్టివర్షులలో ఫిత్తూరిదారులు పోలీసువారికి పట్టు

అధికారులకు సహాయ మొనర్చినవారి ప్రభుత్వ క్రికీ ప్రమా

విప్లవకారుల కారణముల వల్ల కేసులు లేని

మల్లుదొరపై సాక్ష్యము

విదప తీర్పునందు ముద్దాయిలపై గల సాక్ష్యములన్ని

లింగపురచర్యనంతరము వచ్చిన రిపోర్టులలో మూడు

మల్లుదొర నాయకులలో నొకడని తేల్చినవారుచేత

ఈముద్దాయి ఫిత్తూరిదారులలో ముఖ్యుడో, లేక ఒక

ర్యకన్న తదనంతరచర్యనుబట్టియే వారిఉద్దేశ్యమును గొప్పప్రమా

గూడెము ఉపాధ్యాయుడు దెలిపినట్లు యీతడే రాజు

ఉరిశిక్ష

ఈతడు 121, 121 ఎ, 122, 143, 147, 148, 897

4, 5, 6 వ ముద్దాయిలు మువ్వరు సాధ్యమైనంత

పిను 121, 211 ఏ, 143, 147, 148, 895 సెక్షనుల

అమెరికా వైమానికులు

రంగూను, జూను 18:- అమెరికను వైమానికులు

రంగూను, జూను 18:- నిన్న సాయంకాలము 4 గం

బీహారు బడిస్సా పార్లమెంటు

బంపన్నయ్య, జూను 18:- ఈబోర్డు మొక్క రెండవ

ఉదకమండలము, జూన్ 18:- వైల్డే సభయలను అట్టి

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ 19 జూన్ 19 వ తేది

గురువారము

లిక మీషను రిపోర్టు: సర్ పాత్రో గారు

లికమీషను రిపోర్టును చదివిన ను యూరపియను యుద్యోగులు లేకుండ పరిపాలనము సాగదని వీరినమ్మకము. అందుచే వారిహక్కులను భద్రపరుపవలయునట. ప్రావిన్సియల్ సర్వీసు బలమయినప్పటికిని సివిలుసర్వీసు యుద్యోగుల అల్లవెన్నలను మరింత వృద్ధి చేయవలసివచ్చునట. ఏమి వీరి బేదాగ్యము! సంస్కరణములకు ఫలితముగ సర్వీసు యుద్యోగులు జేసిన అధికార త్యాగమునకై ఎక్కుడు అల్లవెన్నలను ఎక్కుడు పెన్నలను ఒసగవలసివచ్చునట. అనేకవెనెంటు సర్వీసులకు తప్ప సిగిలినవారలకు లీజువానవారు పెన్నలను హెచ్చు చేయలేదు. ఐను మిగిలినవారి పెన్నలనుగూడ హెచ్చు చేయుటకు దేశము సంసిద్ధముగ నుండవలెను. రాష్ట్రములు సర్వీసు యుద్యోగులను నియమించుటవలన కలిగెడి లాభము లివియేగాబోల! పాత్రో గారు చెలిపినటుల యూరపియను యుద్యోగులు తప్పనిసరి యయినపుడు వారుగోరిన మరతుల సంగీకరింపక తీరదు. సర్వీసు యుద్యోగులు మంచిచెడ్డలగుర్తించి మెలగదరని పాత్రో గారు నమ్ముచున్నారు గాని స్వలాభము ముందర బాధ్యతయు గీడ్యతయు నిలువబోవు. యూరపియను యుద్యోగులు లేకుండ పరిపాలనము జరుగదని నిస్సారమగు సిద్ధాంతమును మూలద్రోసినగాని ఇట్టిచిక్కులు దొలగిపోవు.

సర్వీసుల విషయమై హిందూ దేశము క్రతిష్ఠ కొరకు ప్రాకలాదగూడదట. హిందూ దేశ మెంత వీరి దేశమయినను ఎట్టెటులనో యూరపియను సర్వీసులకు ధనము సంపాదించి పెట్టవలయునట. ఆర్థికస్థితి దుర్బలముగ నున్నను, యూరపియనుల సహాయము లేనిది పరిపాలనము జరుగదు గాన, వారిని సంతృప్తి కరుచుటయే భారతీయుల విధి యని పాత్రో గారు రభిప్రాయ పడుచున్నారు. పాత్రో గారు లీకమీషనునందు సభ్యులుగ నుండిన బాగుండెడిది. యూరపియను సభ్యులును భారతీయ సభ్యులును కలిసి, లీకమీషను రిపోర్టునందు ఏకాభిప్రాయమును తెలిపినందులకు లండను ట్రెజ్యురీ ప్రతిక మితిలేని సంతోషము గనుకరచెను. పాత్రో గారి సంఘమునందు సభ్యులయినచో రిపోర్టునకు మరింత బలము గలిగెడిది. ఇప్పుడయినను పాత్రో గారికి సంగ మూలక బోదు. మొలుకుత్రిక యీ ప్రసంగమున భిన్నమిందొచ్చెను. ఆంగ్లో హైందవ ప్రతికలును, బ్రిటీషు ప్రతికలును వీరినభిసందింపక మానవు. మంత్రపదవిలో నున్న వారింతటి యభిమానమును స్వీకరింపజేయవలయునట, ప్రజాశయ ప్రతికూలుర కుత్సాహ వదముగ నుండక మానదు. మితవాదులుగూడ లీకమీషను రిపోర్టును ఖండించిరి. జస్టిసుపక్షము వారు గూడ తమ యభిప్రాయములను గనుపజచిరి.

ఈ సందర్భమున ఒక్క ప్రశ్న యదయించుచున్నది. జస్టిసుపక్షము వారి తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ మృతి ప్రసంగించుటకు వీలుగలదా? ఇందుకేమయిన కట్టుదిట్టములున్న వా? జస్టిసుపక్షము వారు పాత్రో గారి యభిప్రాయములను తాము ఆమోదించమని ప్రకటించెదరా? లేక తమ మెనకటి తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొందురా? ఈ సమయమున తగుచర్యదీసికొనక, సర్వీసు యుద్యోగులకు జస్టిసుపక్షము వారు మద్దతు చేయుచో, ఇది చరకే ఊగులాడుచున్న యాపత్తు తనవలకు బడిని పూర్తిగ గోల్పోవక మానదు.

మద్యపాన నిషేధము: క్రొత్తపన్ను

మధురలో జరిగిన నాడారులసమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, సర్ పాత్రో గారు అనేకవిషయముల గూర్చి ప్రసంగించిరి. జాతీయభేదమంతరింపవలయునని వీరు ఖండితముగ పలికిరి. కాని మద్యపాన విషయమును గూర్చి ముచ్చటింపవలసివచ్చినపుడు మాత్రమే, వీరు వెనుకంజవేయ దొడంగిరి. నిజమగు సంస్కరణోద్యమమును కృత్రిమ సంస్కరణోద్యమమునుండి విడదీయటకు పాత్రో గారికి వీలుగ నుపించలేదట. ప్రభుత్వమువారి రాబడికి భంగము కలుగకుండ, నేర్పూరిన మాటలతో సరిపెట్టుచో, వయ్యది నిజమగు సంస్కరణోద్యమముగ ను గాబోలు! ఎక్కుడు కట్టడలతో బనిచేసి త్రాగుడును తగ్గించినచో కృత్రిమ సంస్కరణముగ ను. మద్యపానము నాపుటకై కృషి సలిపినవరిని నిష్పందించుటబట్టి అధికారివర్గమున కసంస్కరణము బనికరాదని తేలినది. పాత్రో గారు వినివ్యాపై మోహమును వదలలేక దేశభక్తులను నిందింపదొడంగిరి. మద్యపానపు రాబడి తగ్గినచో ప్రజలపై నెక్కుడు పన్నులను విధింపవలసి వచ్చునని పాత్రో గారు భయపెట్టుచున్నారు. ఈ భయముచే సంస్కర్తలు తమ ప్రయత్నములను మానుకొందురని వీరు భావింపవచ్చును. మద్యపాన సంస్కరణము విషయమై ఆవేశము బనికిరాదనియు ముందున్న యిబ్బందులను గమనింపవలయుననియు పాత్రో గారు హితమొసగుచున్నారు. ఏ సంస్కరణము నయినను దీక్షతో కొనసాగించువారికి పాత్రో గారు సూచించెడి యిబ్బందు లొక లెక్కగావు. సంజేహమునకులై నీచలాభములను పోగొట్టుకొనుటకు ప్రజలు వెనుదీయునెడల ఏ సంస్కరణమయినను కొనసాగినరదు. మద్యపాన నిషేధమును కొనసాగించుటలో అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు వెనుకముందొడియుండలేదు. హిందూ దేశమునందు హిందూ మహమ్మదీయ మతములు మద్యపానమును నిషేధించుచున్నవి. తగు ప్రయత్నములు జరుగుచో మద్యపాన నిషేధము అవలీలగ చేకూరక మానదు. పాత్రో గారు చెలిపెడి సంజేహములన్నియు నిరర్థకములు. దృఢ సంకల్పమున్నచో నది ఫలింపక మానదు.

గాంధీసంజేహము

గాంధీసంజేహము కొరకు, పలువురెదురుజూచుచుండుట వింతగాదు. ప్రస్తుతసందిగ్ధస్థితిలో మహాత్ముడు సరియగు త్రోవజూపగలడను నమ్మకము బలపడుచున్నది. సూరతు మృనిసింహుల సంఘము సభ్యులపై జిల్లాకోర్టువారు నలువది వేలరూపాయి లకు డిక్రీనిచ్చిరి. జాతీయవిద్యకు తోడ్పడిన నేరము వీరిపై మోపబడెను. ఇట్టి డిక్రీసామ్యము చెల్లించుట పాడిగాదని, గాంధీసభ్యులను గోరెను. వీలనన, యాసామ్యునిచ్చినచో, తాము తప్పుజేసితిమని సభ్యులంగీకరించినటు లగును. బాంబాయి స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు శాసనసభ్యత్వ పదవులకు రాజీనామా నీయవలయునని గూడ మహాత్ముడు గోరుచున్నాడు. కేనియా లో వన్నులక్ష్మీనిరాకరణమును కొనసాగించినందులకు శిక్షితుడయిన దేశాయిగారిని అభివందించుచు, ఈ పోరాటమును అవిచ్ఛిన్నముగ కొనసాగింపవలయునని మహాత్ముడు అక్కడి భారతీయులను గోరుచున్నాడు. కాటన్ మెంటుబోర్డులో అసహాయవాదులు ప్రవేశింపవచ్చునా యని యొకరు కాన్పూరునుండి ప్రశ్నింపగ, కద్దరు నిర్మాణము

నెక్కువ శతాబ్దంలో నిర్వహించుటకు వీలయినచో వీని యందు ప్రవేశింపనక్కర లేదని మహాత్ముడు జవా బిచ్చెను. కద్దరునిర్మాణము విషయమై మహాత్ముడు ఎంతపట్టుదలజూపుచున్నాడో ఇందువలన కనుగొన వచ్చును. స్థానిక సంఘములలో ప్రవేశించుట వలన కొంచె ముపయోగమున్నను, నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమువలన ఎక్కువ పయోగముకల దనుట నిశ్చయము. దీనిమీదు విశ్వాసముగలవా రంద రును అనన్యచింతతో దీనిని నిర్వహించుట అత్యవస రము. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభ ఇక కొలది దిన ములలో జరుగబోవుచున్నది. సత్వర కార్యసిద్ధికై నేమార్గముల నవలంబించవలయునో నాసభలో నిరూపింపబడుననుటకు సందియము లేదు. మహా త్మునిసలహా లామోఢిపబడునని ఎంచెదము. మరల కాంగ్రెసుసభగూడులో పలస్వరాజ్యనిర్మాణమునకు సంతోషముతో ముందుకు వెళ్తున్నామని మహాత్ముని స దేశము తోడ్పడుటకు యని కోరెదము.

జిన్నా గారి లొంగుబాటు
సంస్కార విచార సంఘమునందు జిన్నా గారుగూడ జేరినట్లు సటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇది మిగుల ఆశ్చర్యకరము. జిన్నాగారు కండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి కాండుటెబిలు సమావేశ తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటుజేసి, ఆర్థిక చట్ట మును సారాకరించిన శాసనసభ్యులలో నెకరు. స్వేచ్ఛపు మార్పుల కంగీకరించి లాభములేదనియు, స్వరా జ్యము త్వరలో సిద్ధిపడవలయు ననియు, ఎటుగై త్తి చాటుచున్నవారిలో జిన్నాగారు ముఖ్యులు. ఇట్టి నాయకుడు తన వెనుకటి యుద్దేశ్యములను మూల బెట్టి నిరర్థకముగ సంస్కార విచారసంఘము నందు నిభ్యుడగుట జాతీయపక్షమునకు విక్రీలి అగ్రరవకరము. శాసనసభలో జేరిన మొదటి మొట్టమొదటి వారినయినను బాధించున. గంభీర ద్వేషములతో బయలుదేరినవారు నైతికము, అధికారులవలన బడిపోవుదురు. జిన్నాగారు తమ చర్య కేవల రణములను జెప్పుకొనరు. కాని వానివలన ప్రయోజనమేమి? సంస్కార విచారణ సంఘమునందు అధికారసభ్యుల ధికముగ గలరు గాని, విశాలాభిప్రాయముగలవా రరుదు. ఎట్టి వారు సభ్యులుగనున్నను, విచారణసంఘమువారి యుద్దేశ్యము స్వపరిపాలనమునుగూర్చి విచారించుట గాదు. ఏమి మూలచట్టమును మార్చిపోదు. కార్యా చరణనిబంధనలలో మార్తము మార్పుల సూచించెదరు. ఇట్టి బూటక సంఘమును ఒహిష్కరించుట భారతియుల కర్తవ్యము గాదా?

గరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారు
వీరినామము ఆంధ్రదేశమున సుప్రసిద్ధము. వీరి గీతిములు ఆంధ్రదేశమునం దన్నియూలలను వ్యాపించినవి నిన్నటిదినము వీరు కడలూరి చెట్ల సాలపండి విముక్తులై నేడు చెన్నపురికివచ్చే రని తెలుపుటకైతియు సంతసించెదము. సత్యనారాయణగారింతవరకు రెండుమారులు కృష్ణజన్మ స్థానము నులకరించి కీర్తిగాంచియుండిరి. మొదటి మారు “మాకొద్దు తెల్లవారతనము” అనుపాటను ప్రచురించినందులకుగాను సంవత్సరముశిక్ష ననుభ వించిరి. రెండవమారు స్వరాజ్యగీతిములను రచించి నందులకు వీరు రెండుసంవత్సరముల కారాగృహ శిక్షకు లోనయిరి. వీరి దేశభక్తి మిగుల ప్రశంస నియము. వీరు రచించిన జాతీయగీతిములు నిమే ధింపబడినను, ప్రజలలో సవి విశేషముగ ప్రచారము గాంచెను. ఆంధ్రులు వీరిని సామాన్యముగ బాడు చున్నారు. సత్యనారాయణగారిని శిక్షించుటచే,

ఆంధ్రుల

గంధి మహాత్మని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

19-6-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

చందాలు రూ 39956-10-7	కొకాధికరి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు వంతులుగారికి జేరిన వసూలు రూ 15976-9-5
-------------------------	---

ఇదివరకు
ఇదివరకు

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరనామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు కెట్టిపిళి, మద్రాసు

వీరిగీతిములకు మంత వ్యాప్తి గలిగెను. సత్యనారాయణగారు రెండుమార్లు శిక్షింపబడినను, శరీర దౌర్బల్య మేర్పడినను, తమ ధైర్యోత్సాహముల గోల్పోవలేదు. స్వరాజ్యసంపాదనకై వీరికమిడ ఇంకను ఎక్కువదీక్షతో పాటుపడెదరని నమ్మ వచ్చును. అ సహాయోద్యమమును పూర్ణవిశ్వాసముతో నడుపవలయునని మహా త్ముడు ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నాడు. సత్య నారాయణగారు మహాత్ముని యాదేశమును శిరసా వహించి అసహాయోద్యమ సాఫల్యమున కధిక ముగ తోడ్పడి ధన్యత గలచెదరని నమ్మదము.

సిరాజిగంజి తీర్మానము : బెంగాలు అభిప్రాయము
సిరాజిగంజి తీర్మానము బెంగాలు అభిప్రాయ మును దెలుపుచున్నదని, దాసుగారు ప్రకటించిరి. ఇది నిజముగాదని, సిరాజిగంజిలో జరిగిన బెంగాలు రాష్ట్రీయ సమావేశమునకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు జె. ఛాదరీగారు ప్రకటించుచున్నారు. దాసు గారు ప్రకటించిన తీర్మానము అసలు తీర్మానము గాదేమోననియు, పత్రికలలో ప్రకటింపబడిన తీర్మానమే సరియై యుండవచ్చుననియు, ఛాదరీగారు భావించుచున్నారు. దాసుగారి తీర్మానములో వెక్కు విశేషములు చేర్చబడి యుండుటచే, మొదటి ప్రకటనమే సరియగునని, వీరు తెలించు చున్నారు. ఆసంగతియుండు, బెంగాలు అభిప్రాయ ములనిది వ్యక్తీకరించుననుట సత్యముగాదని, ఛాదరీ గారు తెలుపుచున్నారు. విద్యాబుద్ధులు గలవా రందరును యాతీర్మానమును ఖండించుచున్నట్లు, ఛాదరీగారు కనుగొనిరి. అందుచే బెంగాలుతరపున గాక, దాసుగారు తమకక్షము తరపున మాట లాడుట మంచిదని, వీరుగోరుచున్నారు. సరభాదేవి ఛాదరీగారు కేసరి మహారాటాపత్రికా ప్రతి నిధితో ముచ్చటించుచు, సిరాజిగంజి తీర్మానము అసహన పూరితమగు బాలుని యుద్దేశము ను దెలుపుచున్నది గాని, దాసుగారి దూరా లోచనముగాదని సూచించెను. దాసుగారి యుద్దేశ్య ములున్నను, ఇతర కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులు సిరాజిగంజి తీర్మానము నుపసంహరించుకొని బెం గాలుగౌరవమును నిలుపుట క్రేయస్కరము.

ఏమి జరుగును?
శంకరునాయుగారి కేసులో మొదటినుండి యు అక్రమముగ ప్రవర్తించినందులకు న్యాయాధి పతిని ఉక్తోగముచుండి తొలగింపవలయునని, జార్జి లామ్యుబర్గారు పార్లమెంటుసభకు తీర్మానమును పంపిరి. మరికొందరు ప్రశ్నల నడిగిరి. తరువ్రభు త్వమువా రేమయిన చర్యచేసికొందురా? ఆత్మగౌర వమును నిలుపుకొందురా? మాకర్డిగారివంటి న్యాయాధిపతి ప్రవర్తనము చిటిమ న్యాయపరిపాల

నకు తీరికలేము గలుగ జేసినది. జ్యూరీని దురభి మానపూరితులుగ గావించుటకు, వీరుపడిన తంటా లు చాల అపమానకరము. ముం దేమిజరుగునో చూడవలయును.

వై.కేశ్యము లచ్చుబడినపిమ్మట చేరిన ప్రత్యేక తింతివార్తబట్టి మాకనాల్లుగా రెట్టిచ్యను దీసి కొనరని కరతలామలక మగుచున్నది.

39 వ దేశీయ మహా జనసభ
బెల్గాంకాంగ్రెసు
మహాత్ముడు నిరాకరించినచో శ్రీమతిసరోజినీ దేవిగారి నధ్యక్షపదవి కెన్నుకొనవలెను
“ఈ సంవత్సరము దేశంబు నెలలో బెల్గాంకా జరు గనున్న దేశీయ మహా జనసభ కధ్యక్షత వహించుటకు మహా త్ముడు నిరాకరించినచో శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి కెన్నుకొన వలెను. వృద్ధాప్తులతో చిల్లెముల నాకర్షింపగలవశీకరణకై ఆమె కధికముగా కలదు. ఆమె యిదివరకు దేశమున కత్యధిక మగునవ చేసినది. విదేశములకుగూడ నేగి అచటిభారతయుల స్థితి సభివృద్ధి నొందించుటకు చాల పనిచేసినది. భారత నాదీ మణులలో నిదివరకెవరు నెన్నడు శధ్యక్షపదవి కెన్నుకొనబడి యుండలేదు. కాన నీసారి తప్పక సరోజినీ దేవిగారినే ఎన్ను కొనవలసినది” బలముగా సమర్థించుచు బోంబే క్రానికలుపత్రిక ప్రధానవ్యాసములను వ్రాసెను. (ఆ|| ప్రె||)

జిన్నా - మహాత్మ దాలీ గార్లు
మహాత్మదాలీగారి ప్రత్యుత్తరము
మహాత్మదాలీగారినిగూర్చి జిన్నాగారు చేసిన ఆక్షేపణల కన్నిటికిని వేరువేరుగా మహాత్మదాలీగారు సమాధానమిచ్చుచు జోంజీ క్రానికలుపత్రికకు పెద్ద ఉత్తరమును వ్రాసిరి. “మహా త్మదీయులపక్షమున మాటలాడుటకు జిన్నాగారికి హక్కు లేదు. కానసంఘములలోను స్థానిక సంఘములలోను ప్రత్యేక మహాత్మదీయ ప్రాతినిధ్యమునగూర్చి జిన్నాగారు తెలిపిన అభిప్రాయములు సుప్రసిద్ధజాతీయవాదియగు జిన్నాగారు తెలుపదగినవి గావు” అని మహాత్మదాలీగారు వ్రాసిరి. (ఆ. ప్రె.)

తార కేశ్వరము
18 వ తేదీని 41 మందిని అరెస్టుచేసిరి
బ్రహ్మనంద భారతీ స్వామి 29 మందితో తార కేశ్వరము వల్లి సత్యాగ్రహ మొనరింపగా వాటిని 30 మందిని మర 11 మందిని మొత్తము 41 మంది నిన్న అరెస్టుచేసిరి.
12 గురు వలంటీరులకు చెరి రెండునెలలు విడితైదు వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

అసహాయవాదులు
కంటోనుమెంటు సంఘములలో వధ్యులుగా నుండ వచ్చు నా?
కాన్పూరునుండి గంగాదిన చిట్టపిమ్మగారు మహాత్ము నికి లేఖవ్రాయుచు “అసహాయవాదులు కంటోనుమెంటు సంఘ ములలో ప్రవేశింపవచ్చునా” అని ప్రశ్నించిరి. “వారు ఖద్దర వ్యాపకమునందు బాగుగా పనిచేయుగలిగినచో సంఘములలో ప్రవేశింపవలయును మంచిది” అని మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తరము నొసంగెను. (ఆ. ప్రె.)

విదేశీ వార్తలు

నష్టపరిహారములు

మిత్రమండలి అందరునుగలసి ఒడంబడిక చేసికొన వచ్చును

బెల్జియనుల సూచనలు

లండన్, జూన్ 17:—రాత్రి 9-40 నష్టపరిహారముల గుర్తి మిత్రమండలికి చురుకైన ఒడంబడిక కుదురు నని బెల్జియను మంత్రివర్గముచే రనుకొనుచున్నారు. జర్మనులు తమ బాధ్యతను నెరవేర్చుకొని రూపాయిండి ఆక్రమణపై నష్టమును మరలించుటకు హెరియటు ప్రభుత్వముచే రొప్పకొనెద రనుకొనుచున్నారు. దీనినే పోయింకేరు గారంగీకరించు పటుల బెల్జియను ప్రభుత్వముచేరు చేయలేక పోయిరి. బెల్జియను ప్రభుత్వముగూడ హెరియటు ప్రభుత్వముచేరు అను సరించుచున్నది. సైన్యములను మరలించుటకు ముందు పోయింకేరుగారు జర్మనులు అన్నివరులను నెరవేర్చవలెనని పట్టుదల ను జూపిరి. అందుచే నష్టపరిహారములను గుర్తి పరిష్కారము కుదురనని బ్రిటెల్ను విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. కాని మరల జర్మను ఉపద్రవమును లేకుండ జేయుట కష్టముగ నున్నది.

ప్రధానామాత్యుల సమావేశము

లండనుకు పోవుటకు ముందుగనో తరువాతనో బెల్జియ నకు నచ్చెదనని హెరియటు ప్రధానామాత్యుడు తూనిను గారికి సగౌరవముగ ఒకజాబు నంపిరి. రాంకే మగ్దొనాల్లు గారిని జూచిన వెనుకనే బెల్జియను హెరియటు గారు వచ్చిన బాగుండునని బ్రిటెల్ను విలేఖరి తెలియజేసెను.

ట్రాన్స్ జార్జియా పరిపాలనము

అబ్దుల్లాగారి అసమర్థత

లండన్, జూన్ 17:—హె. ఎస్. జే. పిల్చిగారు ప్రభుత్వసేవనుండి విక్రాంతిని గొనెదరట. ఇతడు ట్రాన్స్ జార్జియాలో బ్రిటిషు తరపున ప్రధానప్రతినిధిగ నుండిరి. ఇటీవల సామీప్యప్రాచ్యచేశములందు అనలంపించుట విధానము ఇతనికి ఇష్టము లేకపోవుటచే రాజీనామా నివృచ్చుచున్నాడు. అబ్దుల్లాగారిని విద్యాధికులు నుంచినారే కాని పరిపాలనము నందు అసమర్థులు. ప్రతినిధిసభ సమావేశమునకు నిరాకరించెను. తనమట్టుకు గు బా రా ఖ ర్చు జేయువాడు. బ్రిటిషువారు చేయుచున్న 150000 పౌనుల సహాయమును అబ్దుల్లాగారి పరిపాలనము తృప్తిక లేనందున ఆపుజేసిరి. పల సైను ట్రాన్స్ జార్జియాకు ధనసహాయము చేయునటు లేర్పాటు చేయబడెను. అబ్దుల్లాగారి పరిపాలనము బాగుగ లేకపోవుటచే ట్రాన్స్ జార్జియా పరిపాలనము పల సైను పరిపాలనములో గలపవలసివచ్చును.

అరేబియాలో పిల్చిగారు చేసినపనికి రాయలు ఆసియా సంఘమువారు రజతపతకమును ఇచ్చెదరు.

సింగపూరులో అంటుకోగముల కార్యాలయమును ఫా పించుటకు జాతీయమితిసభ వారంగీకరించిరి.

టిక్కె మతాచార్యుని పలుకుబడి ఎక్కువవచ్చుచే సోప యటు ప్రభుత్వమువారితనిని లెనిన్ గ్రాడ్ దగ్గరనున్న క్రైస్తవి కేవలయమునకు బంపివేయుచున్నారు.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ వలన

జపానీయులు అమెరికానరకులను బహిష్కరించుట

లండన్, జూన్ 18:—ఉదయం 12.50. టాకయోనుండి టైముస్ పత్రికావిలేఖరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. యోహాని లో సార్వజనికసభ జేసి అమెరికా నరకులను బహిష్కరించుటకు నిశ్చయించి భారతదేశప్రతినిధి తెప్పించుటకు జపా నీయులు నిశ్చయించుకొనిరి. జపానుపట్టును యూరప్ లో నున్న దేశములకే ఎగుమతి జేసెదరట.

ఓడ్డయరు అభియోగము

మృత్యుకాగిని న్యాయమూర్తిపదవినుండి తొలగించలే ననుట

లండన్, జూన్ 17:—ఓడ్డయరు దావాలో న్యాయ మూర్తి మృత్యుకాగారు దయరు నేనాని న్యాయముగనే ప్రవర్తిం చె ననియు ఆ తనిని ఆ న్యాయము గ శిక్షించిరన్న సంగతిని తెలుపుచు కామన్సుథలో ల్యాన్సు బరీగారొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెద నని తెలియజేసిరి. న్యాయమూర్తిసర్వములను నిర్వహించుటకు మృత్యుకాగారసర్దులు గాన ఆతనిని న్యాయమూర్తి పదవినుండి తొలగించవలెనని సార్వభౌముని గౌరవలెనని తీర్మానము నుపపాదించెదర.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును గనుగొనుట

లండన్, జూన్ 18:—ఓడ్డయరు నాయకు దావాలో మృత్యుకాగారి తీర్పునంతకు పూర్తిగ ఇండియా ప్రభుత్వ మువారి కంపి హాటరు కమిషను నివేదికము నుద్దేశించి మృత్యుకాగారు న్యాయమూర్తిజేయరాని పనిని జేసినందులకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును గనుగొనవలెనని కామన్సు సభలో తీర్మానము నుపపాదించి ల్యాన్సుబరీగారు ఆలివియరు ప్రభుని అడిగెదర.

ఇంగ్లండు-కరబ్బులు

హుసేనురాజుతో ఒడంబడిక

లండన్, జూన్ 17:—గ్రేటు బ్రిటనుతో స్నేహముగ ప్రవర్తించుటకు జేసుకొన్న క్రొత్తఒడంబడికతో హుసేను రాజుగారి రాయబారి మెక్కాకు బయలుదేరెను. అరబ్బీ హాషిమైటు ప్రభుత్వము మొక్క సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించినటుల ఒడంబడికయందున్నదని హుసేను రాజు గారి రాయబారి తెలియజేసెను.

హుసేనురాజుగారి పాలనముక్రింద అరబ్బీదేశము లన్ని టిని పాలించుటకు ఒకవిధానమును సరిగా తయారుచేయు చున్నారు. పరిష్కయము వ్యవహారమును గూర్చి గూడ విర్పాటు జేయుచున్నారు. దీనిని అందరును అంగీకరించెదరు. ఈ ఒడంబడిక తర్జుమాలో సంతకమున నుచున్నారు.

కలకత్తా రేవు ఋణములపట్టి 17 లేదని పూర్తి అయి నది.

జాతీయమిత్ర మసోలునయస్య

జనీవా, జూన్ 17:—జాతీయమిత్రభలో ఇ రా కు పరిశీలనల గూర్చి ప్రస్తావించుచు మసోలు రాయబారములను గూర్చి క్లుప్తముగ ఫార్మల్ ప్రభువు ప్రసంగించిరి. జాతీయమితిసభవారు ఎట్లు జెప్పిన అటులు నడుచుకొనుటకు గ్రేటు బ్రిటను కోరుచున్నదనిరి. ఫార్మల్ ప్రభుని వాక్యములను విని జాతీయమిత్రభ వారివిషయమును వచ్చేసమావేశము వరకు ఆపు జేసిరి.

ఇంగ్లండు మెక్సికో

ప్రధానామాత్యుని క్రయత్నములు

లండన్, జూన్ 17:—లండనులోనున్న మెక్సికో కాన్సులు జనరలుద్వారా మెక్సికో ప్రభుత్వమువారికి చాల మారముజెప్పి రాంనే వగ్దానాల్లుగారు కబురంపిరి. అమెరికా రాయబారితో మాట్లాడి ఎప్పటికప్పుడు ఏమి జరుపుచున్నది వగ్దానాల్లుగారు యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారికి తెలుపుచున్నారు.

ఈజిప్టు హెజ్ జాబి

వచ్చేవారము పవిత్రపు తివాచీని మెక్కాకు బంపుటకు తీర్మానించిరి. హుసేనురాజుగారు సైనికవైద్యసంఘము వారికి టిబ్బయము లేకుండ ఉపచారములను జేపెదమని అభయవాస్తుటచే ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారింగీకరించిరి.

ప్యాసిఫిక్ దురంతము

ముస్సోలినీగారి చర్య

రోము, జూన్ 17:—మ్యాటియోటిసంగతివలన గల్గిన కళంకమును బాపుకొనుటకు తనపరిపాలనమును పవిత్రముగ జేయుటకు ముస్సోలినీగారు కృతనిశ్చయమైరి. క్రొత్త మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేయుచున్నారు. పూర్వము ప్రధానామాత్యులుగ నున్న గియోట్టి ఆల్లొందోగర్లను మంత్రివర్గమున జేర్చెదరు.

అధినివేశపుమంత్రి భర్తములను ముస్సోలినీగారే స్వీకరించిరి మ్యాటియోటిగారి నెత్తుకపోవుటలో తనపైన మోపిననిందను బాపుకొనుటకై దేశీయమంత్రి పిజిజీగారు రాజీనామానొసగిరి. అతనిస్థానే పెడెస్టోనీగారు నియమించబడిరి. మ్యాటియోటిగారి సంగతిని విచారించుటకు ముగ్గురు న్యాయమూర్తులను నియమించిరి. మ్యాటియోటిగారి నెత్తుకొని పోయినవారిని బట్టుకొనుటకు తీవ్రముగ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని మంత్రివర్గమువారికి ముస్సోలినీగారు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషుకార్మికవార్ల మెంట్ సభ్యుల ఆక్షేపణ

లండన్, జూన్ 17:—సిసీయ మెటియోటిగారి నెత్తుక పోవుటకు తీవ్రముగ గర్హించుచు సానుభూతిని జూపుచు ఇటలీలోనున్న సాంఘికవాదులకు చేయూత నొసగెదమని అభయము నొసంగిరి.

ఇంపీరియలు విప్లవము

కామన్సుసభలో చర్య

లండన్, జూన్ 17:—ఇంపీరియలు విప్లవము చర్య నిశ్చితము దొమినియను గ్యాలరీలు లిబరలు కార్మికసభాసము లన్నియు నిండిపోయినవి. బార్న్ క్లిఫ్ గారి కేరసున్న 10 తీర్మానములలో మొదటి తీర్మానమును సర్ ఫిఫ్ థాయిల్డ్ గ్రీము గారు పపాదించిరి. మొదటి నాల్గు తీర్మానములు విదేశీయులపై కొత్తమార్పులను ప్రవేశపెట్టుటకు ఇంపీరియలు విప్లవమును ప్రవేశపెట్టవలెననుచున్న వి. తక్కిన తీర్మానములందీ క్రొత్త మార్పులను విదేశీయులపై విధింపవలెనని నూచింపబడెను. ప్రతిపక్షులు ఆగ్రహ తీర్మానములందు నెగ్గునటుల తోచరు. మొదట నాబుగుతీర్మానములందు నెగ్గునవును. ఒకపక్షముతరపునే చర్యను జరపరాదను వాదములో నెగ్గుననే ఈతీర్మానములందు నెగ్గులరు. మొదటితీర్మానములో సామ్రాజ్యముందున్న అతిపెద్ద మురితరపదార్థములను పన్ను లేకుండ దిగుమతి యగుట కంగీకరించవలె ననుచున్నది. ఈతీర్మానములను సభ్యులు ఇష్టముచచ్చినటుల పరిష్కరించుటకు వలసలెననియు సభ్యులతీర్మానమును ప్రభుత్వమువారింగీకరించెదమనియు ప్రభుత్వమువారుమాత్ర మితీర్మానమును నిరాకరించెదరనియు ఆర్థికసంఘమునుగూర్చి వర్తకసంఘమువలె అలోచించవలెనన్న దొమినియనులతో ఆలోచించెదమనియు లేనిచో అట్లు ఆలోచించుటకు పిలువలెననియు థావాస్ గారు తెలియజేసిరి.

సామ్రాజ్యసభలకు ఒక్కదొమినియను ప్రధానామాత్యులనేగాక బాధ్యతగల ప్రతిపక్ష నాయకులను గూడ ఆహ్వానించిన సామ్రాజ్య ఐక్యత మరంతమెచ్చుననియు, మరంత నమ్మకము అభివృద్ధి జెందుననియు థామసుగారు నుడివిరి. సామ్రాజ్యసభల సాధ్యము గాంచవలెనన్న ఇట్టి మార్పు గావలెననిరి. ఇట్లు యెనివో సభ భగ్నమైనపుడు, తుదకు ఈ ప్రమాదమును గొనుగొందుము. దీనివలన సభలు వలదని ఆందోళనము సల్పెదరు. ప్రతివానికీ ఇద్దరినాశకరముగనుండుననిరి.

సర్ జాన్ వైమన్ గారి తీర్మానమును తీవ్రముగ ఆక్షేపించిరి.

ఈ తీర్మానములను నిరాకరించుటకు ముంగు జాగ్రత్తగ ఆలోచింపవలెననియు లేనిచో దొమినియనులకు కోపము వచ్చుననియు మేజరు జనరలు సీలీగారనిరి.

ఈతీర్మానములను అంగీకరించినచో పన్నులుతగ్గును. వస్తువులను ఉత్పత్తిజేయుటకు ఖర్చుతగ్గుననిరి. లేనిచో ముందుచాల విచారించవలసివచ్చుననిరి. ఒకమూల దొమినియనులకు కృతజ్ఞతను జూపవలసియుండ మనమట్లు ప్రవర్తించుట తప్పనిది. దొమినియనులకు నొప్పిగలుగునటుల జేయరాదనిరి. క్రిందనుండి ఉన్న తనాగరకమును నిలువబెట్టుటకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు దిగుమతుల పుట్టుకనుగూర్చి విచారించవలెనని కార్మిక సభ్యుడైన

జాన్ బ్రౌన్ గారు తెలియజేసిరి.

తాము ఆలంబింపవలయున్న విధానము ప్రకారము కన్సర్వేటివల విధానముకంటె ఎక్కువ సామ్రాజ్యైక్యతను సాధింపగలమని కర్నూలు వెడ్జిక్ డ్ గా రనిరి. ఇది కార్మిక పక్షమువారిగట్టిపట్టుకొనునది.

అధినివేశములందు సంతక పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుటచే లంచగొండితనము బయలుబేరెననిరి కొందరు సభ్యులు వెడ్జిక్ డ్ గారి మాటలకు ఆక్షేపణను గావించిరి గాన ఎవరిని మారతేదని నిందల నాలోపించలేదని వెడ్జిక్ డ్ గా రనిరి. చర్చ ప్రస్తుతము ఆపుజేయుట.

దక్షిణాఫ్రికా ఎన్నికలు

స్ట్రాస్బుర్గు గారు ఓటావుట

లండన్, జూన్ 17:—నేడు జరిగిన ఎన్నికలయందు స్ట్రాస్బుర్గు నేనానిగారు ఓడిపోయిరి. డంకన్ మంత్రియగు ప్రాథమంత్రియగు జర్మిగారు గెల్గిరి. ప్రభుత్వపక్షమువారింతవరకు ముగ్గురు ఓడిపోయిరి. ఎవరును గెల్గలేదు.

కార్మిక పక్షమువారు 7
జాతీయవాదులు 8
ప్రభుత్వపక్షమువారు 8
ఇండిపెండెంటులు 1

కార్మిక జాతీయవాదులకు ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చుచున్నవని తెలియుచున్నది.

కార్మిక నాయకుడు ఎన్నుకొనబడుట

శేఫుల్ పుల్, జూన్ 18:—కార్మిక నాయకుడైన క్రెస్టెలుగాని మరల ఎన్నుకొనిరి.

ఇంతవరకు బలాబలములు
ప్రభుత్వపక్షమువారు 25
కార్మికము 18
జాతీయవాదులు 12
ఇండిపెండెంటులు 1

ప్రెంచిముండ్ల ము

ప్రభుత్వ సేవ సంస్కారములు

ప్రెన్సును మరల క్రొత్తగ ఏర్పాటు జేసెదరు. ప్రెస్సులను గొందరిని తగ్గించెదరు. కాని ప్రాంసుకు బలహీనము గాకుండ తగ్గించెదరు. ఒడంబడికలలో వ్రాసికొన్న ప్రాంసు సభ్యులను గాపాడెదరు. నష్టపరిహారములను గూర్చియు ప్రాంసుకు ఉపద్రవములు రాకుండ జర్మనులు జేయు ఏర్పాటుల ననుసరించి జర్మనీని జాతీయమితిలో తేల్చుకొనుటకు ఆలోచించెదరు. ఆర్థిక నిపుణుల నివేదికను ఆములులో పెట్టెగని రూపును ప్రస్తుతము ఖాళీజేయరు. జాతీయమితివారు అంతర్విక్రమంబుల సంఘమువారు జర్మనుల ప్రెన్సులను పరిశీలించవలెను. జర్మనులు కాంతినిమిత్తము ప్రజాస్వామ్యమునిమిత్తము జేయు ప్రయత్నములకు ప్రాంసు ప్రతిఘటమును జూపును. ప్రెంచివారి ఆశయములకు భంగము లేకుండ ప్రభుత్వమువారు రషియాతో సంబంధము నేర్పాటు జేసికొనెదరు.

అధ్యక్షుని సందేశము

ఏ పక్షమునకు జెందకుండ మధ్యవర్తిగ నుండెదను. వర్తకము పక్షములు అభివృద్ధిజెందుటకు. కాంతిసక్రమపరిశీతల సరము. దేశము యొక్క విశ్వ ర్మమును మరల ఉద్ధరింపజేయుట కవసరము కాంతిచే పోవుట ప్రాంసు తప్పగారు. ప్రాంసుకు అపాయకరమును ఆశలులేవు. నష్టపరిహారముల నీయవలెనని మాత్రమే గోరుచున్నాము. మరల జర్మనుల ఉపద్రవము లేకుండ ఆభయములను మాత్రమే గోరుచున్నాము. నష్టపరిహార సమస్య దగ్గరలో పరిష్కార మునటులున్నది. కాని జర్మనులు సభ్య భావముతో ప్రవర్తించి సదుద్దేశ్యమును కనబరచవలెను. పరాసులు అప్రమత్తులై యుండజాలరు. జర్మనీలో తమకు ఒడంబడిక ప్రకారముగలిగిన అధికారమును వలకొనమనియు డోమర్గాలు తమ సందేశమున తెలియజేసిరి. జర్మనీలో తమ అధికారమును వలకొనవలెనని మనిరి.

సమద్రమున నార్వే మెయిలు పొగయొడులు డీకొనుట చే నార్వేనాక మునిగిపోయినది. అందులో 20 మంది షిల్లులు త్రొలు చనిపోయిరి.

ఓడ్వయరు అభియోగము

మగ్డొనాల్లుగారి ప్రకటనము
(ఆంధ్రపత్రికా విలేజురి)

లండన్ జూన్ 19:— ఓడ్వయరు అభియోగములో జూరీలడయరుకు న్యాయము గలగలేదని గాని డయరునేనాని చక్కజైనతేసినతీర్మానమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ప్రాతప్రభుత్వముతో అంగీకరించినగాని మాచించలేదని మగ్డొనాల్లు గారు కామస్పృహతో అడిగినప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడిక
ను అంగీకరించుటకు హాయిచూలుగారు సిద్ధముగ నున్నారని కెన్వర్తిగారికి థామసుగారు తెలియజేసిరి బ్రిటను అంగీకరించిన వెంటనే మెయినులుగారు గూడ అంగీకరించెదరనిరి.

జూలై మాసములో అమలులోనికివచ్చు ఇండియా పైని కోడ్స్ గల క్రొత్తతములు ఇండియాలో ప్రస్తుతము యూరసియనుల జీవనస్థాయమును బట్టియుండునని రిచర్డ్సు గారు జెప్పిరి.

ఇంపీరియలు ప్రేఫరెన్సు
చర్చ సందర్భమున బాల్టిమోరూ రిట్లు జెప్పిరి:
భారతీయులకు ఇప్పుడు ఆర్థిక ఏర్పాటులను తమ ఇష్టమువచ్చినటుల జేసికొను అధికారము గలదు. మనదేశపుచర్చను తప్ప ప్రతి ఇతర దేశము చేయుకార్యముల ననుసరింప నున్నాము. ఇతర దేశముల ననుసరించుచున్నాము. దిగుమతులపై పన్నులను విధించుటకు ప్రారంభించుచున్నాము. మనము డోమినీయనులతోడను, సామంతరాజ్యములతోడను ప్రవేశింపు ఏర్పాటును జేసుకొనవలెనని మనదగ్గరనుండి భారతీయులు సంపాదించలేనట్టియు తమ ఆర్థికాభివృద్ధికి కావలసిన దానిని ఇతరులనుండి సంపాదించెదరు. మొదటి ప్రేఫరెన్సు తీర్మానము ఓడిపోయెను. 278 ప్రతిపాదముగను, 272 అనుమతముగను ఓటుల నిచ్చిరి.

ఈ క్రింది సంగతులను ప్రజలకు తెలియజేయుట నాధర్మమని తలచెదను

గడచిన కొన్ని సంతకములనుండి నేను ఒక చిక్కువ్యాసించే బాధకడుచుంటిని. మే మానీరు నాదేహముం దుండుటచే అచ్చటచ్చట ఎత్తుమచ్చలు కనిపించెను. తిమ్మరుకూడ వుండెను. అనేకపాళ్ళు త్యైవైద్యులవద్దను ఆముద్వేదవైద్యులవద్ద చికిత్స పొందిము నావ్యాధి మరింత హీనస్థితికివచ్చెను. ఈ ఘోరవ్యాధి కుదర దని తెలుపునూ దన లనేకములుండెను. తిరెనల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపునివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నకట్టును ఆస్పిరియన్ వీధిలో నెం 72 భవనమునందున్న కండితి స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారి పేరు, ప్రతిష్ఠలు, క్రజ్జ వక్రికలుమూలముగా నాకు తెలిసెను. గాన తుదకు వాడివద్ద చికిత్స చేసుకొలుటకు నిశ్చయించుకొంటిని. స్వల్ప కాలములోనే నాకు అద్భుతమైన గుణము గలిగినదని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. ఎత్తుని మచ్చలు మాయమై పోయెను. తిమ్మరు నన్ను విడిచినది. దేహమునందు అన్ని భాగములకును స్వచ్ఛానిము కలిగెను. రక్తము శుభ్రముగా మారెను. ప్రస్తుతము నాలో నూతనమార్పు పూర్తిగా కలిగినదని నాకు తెలియును.

నా స్వంతవిషయమే గాక పండితులవారు ఏనుగకాలు, తుయం, చెవుడు, మూగ మొదలగు వ్యాధులకు జయపదముగా బాగుచేయుట నేను ఖుద్దన చూచితిని.

టి కొలందవేలు మొదలియూను,
పోర్చును, మద్రాసు గవర్న మెంటు బ్రాంచి వెన్సు,
196 టంగళాపేటి, మద్రాసు. 1-2-1922.

వాతావరణ స్థితి

1924 సం జూన్ 19-వ తేది గురువారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూన్ 1-వ తేదినండి వర్షము	ఏప్రిల్ 1-వ తేదినండి వర్షము
గోపాలపురం	91.8	88.6	...	0.26	44.96
విశాఖపట్టణము	91.9	88.9	...	0.86	87.09
కాకినాడ	102.4	84.5	...	0.29	89.09
మచిలీపట్టణము	103.4	85.2	...	0.84	41.67
కర్నూలు	99.8	77.4	...	0.68	26.01
బళ్లారి	98.7	75.1	...	1.22	20.51
కడప	104.8	88.2	...	0.68	81.28
నెల్లూరు	106.5	86.1	...	0.08	87.98
మద్రాసు	102.2	80.1	0.02	0.82	50.74
కడపూరు	102.1	81.2	...	0.04	52.94
సేలము	98.5	75.9	...	1.09	39.80
కోయంబట్టూరు	87.4	72.1	...	4.82	22.29
తిరుచనాపల్లి	102.5	79.0	...	0.08	88.18
నాగపట్టణము	97.8	79.7	...	0.88	54.96
మధుర	101.2	77.1	...	0.87	88.58
పాంబన్	98.8	81.8	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	0.44	28.84
తిరుచేంద్రము	83.6	74.9	0.17	30.00	64.51
కొచ్చిన్	85.4	76.8	0.28	37.46	114.51
కాలికట్టు	88.2	75.9	0.78	81.88	117.16
మంగళూరు	87.0	78.8	0.90	28.76	125.68
రెంగళూరు	83.8	66.7	...	8.48	85.87
మైసూరు	70.0	68.4	0.84	15.49	125.46
కొడైకానూర్	67.8	52.4	...	8.81	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. తక్కినచోట్ల మేఘవృత్తంబైయున్నది. దక్షిణమున ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 6.8 నుండి 7.9 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 8.5 నుండి 8.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు ఒకమాస్తరగ/నున్నవి. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. పగటివేడిమి 4 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో చినుకులు పడినవి. ఆకాశము కొంచెము మేఘవృత్తంబై యున్నది. ఆర్ద్రత తక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ. తక్కినచోట్ల 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఎన్. ఆర్. సామ్రాట్,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

భారత ఖిలాఫతు సంఘము

దీప్తిలో ముందువారమున సంఘసభ జరుగును
“ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. కాచాబాగు బారాహిం దూరావులో సభ్యులకు బస లేర్పరుపబడెను. పలంబీరులు రైలు స్టేషనువద్ద సిద్ధముగా నుండుచు. సభ్యు లాబసలకు రావలెను” అని రాష్ట్రీయ ఖిలాఫతు సంఘమువారు ప్రకటించిరి. అ||ప్రె.

విజ్ఞప్తి

ఇందువలన సకలజవలంబును తెలియజేయున దేమనగా, లోకక్షేమాధ్యము ఒక సోమయాగము చేయవలయునని మన స్పంకల్పము గొనియున్నారము. యాగసంరక్షణలకును. బ్రాహ్మణ సంరక్షణలకును ధనసాహాయ్య మొనరించి, యాగప్రసాదమును బొందుమరని ప్రార్థించెదము. విరాళములు పంపు వారు ఈదిగువ విలాసమునకు బంపఁ బ్రార్థితులు.

పావులూరి ను బహ్మణ్యదీక్షితులు.
12, పెద్దనాయునిపేట పార్కు-రోడ్ మద్రాస్.

శ్రీరామలను నైజామున కొనగడు

హాకింజల్పలుఖానుగారివాదము

బొంబయి జూన్ 18 :— శ్రీరామలను నైజామునకు చెందవలెనను వాదమున తీవ్రముగా బలపరుచుచు, ఇదివరకు జాతీయ మహాసభాధ్యక్షుడుగ నున్న హాకింజల్పలుఖానుగారు “బొంబయి కౌన్సిలు” వత్రియం దొక ప్రత్యేకవ్యాపము నువ్రాసెను. శ్రీరామలను నైజామున కిప్పించు నుద్దేశమున కాలగ్రహవాద బహిష్కరణనని అబ్దుల్లాఖాన్ గారు నూచించిరి.

“శ్రీరామలను నైజామున కొనగి, ఆరనికోక నంగీకరించినయెడల ప్రభుత్వమునా రిదేశమున తమకే యుపకారమునర్హులగుట యని నుడిచి, బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు శ్రీరామలను లాగుకొనుటలో నవలంబించిన విధానమును ఖండించిన తరువాత “ఈసీవమున కళంక” మును తొలగించి, భారత సంస్థానాధీశుల విశ్వాసమును పొందవలెననియు, అట్లుచేసి, భారతదేశములో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి గౌరవమును హెచ్చింపజేయవలె నని రాజ్యపరిషత్తు హాకింగారు గోరిరి.

గాజీఅజ్జులకు హాకింగారు రీతిధమున విజ్ఞాపన నొనర్చిరి. స్వరాజ్యసంపాదనయందు దక్కువయత్నముననుకూలముగా వ్యవహరించునను, శ్రీరామలను, అప్రదేశముయొక్క యజమానుల కొనగటకు సంకల్పించుచును. అంతియేగాదు. వానిని హక్కుగా గోరెనను. ఇట్లొనర్చినచో వారు, మిగిలినసంస్థానాధీశులయెడల తమధర్మమును నిర్వహించినవారగుదురు, సంస్థానములకు చెలపలించి వత్తిడిగలుగకుండ మామటయే మనధర్మము. ఇందువలన స్వదేశసంస్థానాధీశులకు, స్వరాజ్య ప్రభుత్వమువారు ముందుముందవలంబించు విధానమును గురించి సరియగు నభిప్రాయము గలుగును.

నైజాముగారివాదము

శ్రీరామలను రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమున స్థాపించుటకు నైజాముగారు గావించిన వాదానమును గురించి శ్రీరామలను గమనింపవలెను. అనకాపల్లి ముహమ్మద్ గొనపలసిన దని హాకింజల్పలుఖానుగారు హెచ్చరించిరి. ప్రస్తుత మివిషయమున నిట్టివాదానములచే, తనహక్కును బలపరుచుకొనునన నరమునైజాముగాకే లేకపోయినను, తనంతటదానే పౌరదయ పూర్వముగ శ్రీరామలను స్వపరిపాలననొసగెను. శ్రీరామలను నైజాముగాకే మాత్రమే కీవాదానమును ఆనరణలో పెట్టుటనొక మరలుగా జేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు గోరెనయెడల నందులకు నైజాముగారియొక్క వెనుదీయడని అబ్దుల్లాఖానుగారు డలచుచున్నారు. శ్రీరామలో హిందువులు అధికసంఖ్యాకులుగనుండుటచేత, నైజాముపరిపాలనక్రింద, హిందూమతాన్నితీయ వివాదములుండ నవసరములేదు. ప్రభుత్వమువారివిషయమున నైజాము గారి కోరికను అంగీకరించినయెడల నీదేశమున తనప్రతిష్ఠనే అధికమొనర్చుకొనిన వారగుదురు. బ్రిటిషువారు భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగుటకు వాదానమునర్పిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ వాదానముయొక్క యథార్థతను రుజువుజేయుటకు శ్రీరామలను స్వపరిపాలన పరీక్షవంటిది.

శ్రీరామలను నైజామున కొనగటయనగా ఆరాష్ట్రమునకు స్వరాజ్య మొనగుటయే. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారికి రెండు విధములగు లాభములు గలుగును. ఒకవైపున, భారతదేశమున కికముందెప్పుడో యొసగెదమనిన స్వరాజ్యమును శ్రీరామల కిప్పజేయెనగినవారగుదురు. మరియొకవైపున, ఎంతయోకాలమునుండి ఎన్నికప్రపరంపరలు తలపించిననువిమత్రమును చరింపక బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు అండగ నిలిచియుండి, అన్యాయమునర్పించిన స్వదేశసంస్థానమునకు తిరిగి న్యాయమొనర్చిన వారగుదురు. తమ న్యాయమార్గమునే యవలంబింప నెంచి తిమిగాని, బలవంతులుగదా యని ఇష్టమువచ్చినటుల యొనర్చుపద్ధతిలోనివారము గాదని ప్రపంచమునకు చాటినవారగుదురు. నైజాముగారికోరిక సేమాత్రము నిరాకరించినను, భారతదేశమున కొనర్చిన స్వపరిపాలనవాదానము, పట్టికూలలే నని గ్రహపరచినవారగుదురు. (అ|| పే.)

రాజ్యభోగలు:— లేబరుకమిషనరు జి. కె. పాడి సమగారు. ఎల్. ఎ. గోవిందయ్యగారు శేషు శివప్రసాదాచేసిరి.

తేదీ హాకింజల్పలుగారి ఫిలి యంకను బాగుగా నున్నది. నిన్నరాత్రి ఆమెకు బాగుగా నిద్రపట్టినది. (అ. పే.)

హైకోర్టు వార్తలు

ఉరిశిక్ష తప్పట

తెలంగాణామిషన్ కోర్టు చంపిన శిక్షనువల్ల గోదావరిలో నెమన్ను బట్టితే ఉరిశిక్ష తీర్చు పొందిన కె. సాంబశివు అనువాదని లెఫ్టెంట్ బ్రెగల్ లో న్యా. శివరావు, వేంకట నుబ్బారావు గార్లు నిన్నటిసాంకాలము తీర్చుచెప్పిరి.

ప్రాసీక్యూషన్ సందర్భము లేవన, ముద్దాయికిని చనిపోయిన వేంకట సామికిని మిస్ట్రీజరిగెననియు, అటు నీలో ముద్దాయి కత్తిగో పాడిచెనట.

ముద్దాయి త్రాగియుండి ఆత్మపులో పాడిచియుండ నిచ్చు నని ముద్దాయిపక్షమున వాదించబడెను.

ముద్దాయి కత్తిపాడుపులన, చనిపోవుట వాస్తవమని న్యాయమూర్తి లంగీకరించుచు, హత్య చేయవలె నను ఉద్దేశ్యముమాత్రము లేదని తలచి ఉరిశిక్షను రద్దుచరిచి రి సెంకరింజిక్షన్ మార్చుకేసిరి.

అల్లయన్న బ్యాంకు కేసు

చార్జర్లు బ్యాంకుకు నుకూలముగ తీర్చుచెప్పబడెను

కలకత్తా, 18:— బానుప్రస్తుతము దివాలా వ్యవహారములందున్న అల్లయన్నబ్యాంకుపై, చార్జర్లు బ్యాంకువారు దెచ్చిన దావా యం దీ దినమున హైకోర్టుయొక్క న్యాయమూర్తి సి. సి. ఘోషాగారు రెండవచారి కనుకూలముగ తీర్పునిచ్చెను తీర్పు సందర్భమున న్యాయమూర్తి ఈ క్రింది విషయలను చెలిచెను.

ఇండియా, ఆస్ట్రేలియా, చైనా ల చార్జర్లు బ్యాంకునకు, అల్లయన్నబ్యాంకునకు, ఇంపీరియల్ బ్యాంకునకు క్లియరింగు హావుసునందు సభ్యులు. అల్లయన్నబ్యాంకు ఖాతాదార్లు కొందరు, చార్జర్లు బ్యాంకువారు కొన్ని చెక్కులను దెచ్చి, వానిని మూలుకేసి తమ ఖాతాలో జమ వ్రాయజేసినదిగా గోరెను, అల్లయన్నబ్యాంకువారి కోసగిరి. ఇది 1922, ఏప్రిలు 27 తేదీన జరిగెను. ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు వైచెక్కులు తమవద్దకు వచ్చినపుడు తాత్కాలికముగా వైయోగపురితెక్కులలోను అదే ప్రకారము సద్దుబాలు చేసిరి. తరువాత, ఇంపీరియల్ బ్యాంకు క్లియరింగు హావుసులోనున్న చార్జర్లు బ్యాంకు గుమాస్తాలు, ఆ చెక్కులను పరీక్షించుటకుగాను తమబ్యాంకునకు దెచ్చిరి. కాని ఆచెక్కులు సక్రమముగా లేనను కారణముచే చార్జర్లు బ్యాంకు వారు వానిని తిప్పిచేసి, సాయంకాలము కనిముగియునప్పుడు దెచ్చి తిరిగి అల్లయన్నబ్యాంకు గుమాస్తాల కిచ్చిచేసిరి. ఏప్రిలు 27 తేదీన అల్లయన్న బ్యాంకు దివాలాను ప్రకటిచి వ్యవహారములను కట్టిపెట్టు సమయమునకు వైయోగము చెక్కులను, చార్జర్లు బ్యాంకువారివద్దకుండెను కీటివిల్ 8714 తూప్రములు మరుగా డీమాండ్ చెక్కులను క్లియరింగు హావుసు కంపు తిరిగి పుచ్చుకొని, తెక్కులను సరింతుకు ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు నిరాకరించిరి. ఇచ్చితే, ఈచెక్కుల విలురు 8714లు అల్లయన్న బ్యాంకునకు జేరెను.

తమకడకారములేని ధనమును తమవద్ద నుంచికొనిరినియు ఆమెత్తము చార్జర్లు బ్యాంకునకు జెందగల నియు వాదులు గోరెమండిరి. మొత్తమంతయును నొసగవలెన బార్జర్లు బ్యాంకువారు గోరెగా. అల్లయన్న బ్యాంకువారు నూటికి రెండు సమాత్రము ఇచ్చెదవనిరి.

చార్జర్లు బ్యాంకువారే చెక్కులను తిప్పిచేసినతరువాత అల్లయన్నబ్యాంకువారు రామొత్తములను తమఖాతాదార్ల తెక్కులలో తగించిరి చార్జర్లు బ్యాంకు వారివద్దనుండి ఆమెత్తమును వసూలుచేసి, తెక్కులను పరిష్కరించుకొని యుండినయెడల న్యాయమూర్తికి విలులేదు. దీనినిబట్టి మాడగా ఇంకను రెండు బ్యాంకులవారును తెక్కులలో నీమొత్తమును పరిష్కరించుకొనేలేదని స్పష్టము గాగలదు. అందుచే వా రామొత్తములను చార్జర్లు బ్యాంకునుండి వసూలుజేయలేదని తెలియజగును. అల్లయన్న బ్యాంకుఖాతాదార్లు, నూలుల తేజిపెట్టవలెనని వైచెక్కులలోగిరి. ఆమెత్తము విసూలుగా లేదు గాన, రు 8714 లను అల్లయన్న బ్యాంకువారు తమతెక్కులలో జేర్చుకొని విలులేదు. అందుచే అల్లయన్నబ్యాంకు లిక్విడేటర్లు ఈమెత్తమును, దావాకయిన ఖర్చులను పూర్తిగా, దావాదారులకు చెల్లించవలెను. (అ|| పే.)

అకాలీలు మరీ నలుగురు వైకంఠుండి నిన్నరాత్రి అప్పు తనదనుకు జోయిరి.

మద్యపాననిషేధమును తీర్మానించిరి

ఈ నెల 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు కడప జిల్లాబోర్డు మీటింగు సమావేశమైనది.

శ్రీయుగ, టి. యం. నరసింహాచార్యగారు అధ్యక్షులు, ఆస్పెక్టర్ బహింబి. హాజరయిన సభ్యుల సంఖ్య 28. అందు ప్రముఖులు, టి. యం. నరసింహాచార్యగారు, యం. యల్. సి. కోటిరెడ్డిగారు, సనసారెడ్డిగారు, శేషారెడ్డిగారు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులు వి. నసంతరావుగారు, వి. పిచ్చయ్యగారు, ఇంక నిరంకులు. ప్రేక్షకులలో డిప్టీప్రొవైడ్యు శేషనల్ ఆఫీసరుగారు జి. వి. పున్నయ్యకాస్త్రిగారు, కార్యదర్శి, కడప తాలూకా కాలగ్రహ సంఘము. సభ సాయంతరం 3.15 గంటలకు ప్రారంభమయెను.

పి. దొరస్వామినాయుడుగారు

ఈ సభ ప్రత్యేకసభ ఆనియు ప్రజావెంటలపాతకాలవిషయమై ప్రెసిడెంటుగారి చర్యలను కలిగిన ఫీలిని ఆరాచించి తగుమైనచర్య జరుపుటగాను పిలువబడినదనియు ఆస్పెక్టులు 15 దినములవెనుకనే సభ జయపడినందున ఈసభ జయగూడదనినను కొమంది సభ్యులు కలసి సభ కావలెనని కోరిన అధ్యక్షులు జయపలెనను నియమముప్రకారము ఈ సభ జయపబడెననియు నితరవిషయములు చర్యకు రాగూడదనియు నుచిరి. వారి యభ్యంతరము సరియైనది కాదనియు, ప్రత్యేకసభ యొనదియు కానిదియు నిర్ణయించు సభికారము అధ్యక్షునిచే యనియు, అందుచేత కార్యక్రమమునందు ప్రవరింపబడిన విషయలన్నిటినిగూర్చియు చర్చింపవచ్చుననియు అధ్యక్షులు నిర్ణయమొనరిరి. అనేక తీర్మానములు చేయబడినవి. వానిలో మద్యపాననిషేధమును గూర్చియు, ప్రజావెంటలరంకుల పాతకాలను జిల్లాబోర్డువారు తమ యాజమాన్యముక్రిందకు తీసికొనుటను గూర్చియు చేయబడినతీర్మానములు ముఖ్యములు.

మద్యపాననిషేధపు తీర్మానము

ముద్రాను పెంపరెన్నుకొని అధ్యక్షులగు న్యాయమూర్తి సర్ టి. సదాశివయ్య, కే. టి. గారి 25.4.24 తేదీ లేఖ చదువబడెనది. ఈదిగవతీర్మానములు చేయబడినవి.

1. (అ) లోకలుభండు రోడ్డులప్రక్క నుండు కల్లుసారాయి అంగళ్లు అన్నియు తీసివేయవలసినదనియు (ఆ) బోర్డుయొక్క గోడవైనగాని యితర సాతులమీదగాని కల్లుసారాయి అంగళ్లనుగలించి వేయబడిన నోట్సులు, ప్రకటనలు, చెందలేనవి ఆతికించవూడదనియు, (ఇ) జిల్లాబోర్డు సంబంధించిన రైల్వే పెట్రోలుజిగని, స్టేషన్లపైనగాని, అటువంటి నోట్సులను ఆతికించవూడదనియు ఈబోర్డువారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. తమ అధికారమునందుండు ప్రాంతములలో కల్లుసారాయిపు అంగళ్లను తీసివేయవలసినదని గవర్న మెంటువారిని యాబోర్డు వేడుచున్నది.

3. లోకలుబోర్డు అధికారములోనున్న చెట్లకు కల్లుతీయుటకు యియ్యకూడదని యాబోర్డు తీర్మానించుచున్నది.

4. లోకలుబోర్డులకు చేరినభూములలో సారాయి అంగళ్లను పెట్టుకొనుటకు ఒప్పువల యవ్యవూడదనియు యానియను పంచాయతీలు కూడా యారీతిన చేయవలసిన దనియు ఈ బోర్డు తీర్మానించుచున్నది.

5. ఈబోర్డుయొక్క మొదలగును, ఆఫీసర్లను మెల్లుడిపాగుమెల్లు ద్వారా తమ అధికారప్రాంతములలో నుండు సారాయిము మొదలగు కైపు వస్తువులను వాడుటయొక్క చెడుగును మాజులూంత్తర్లద్వారా తెలియపలచుచు తద్విషయములగురించి పనిచేయుచున్న సంఘములకు సహాయపడి మద్యపాననిషేధప్రచారము జరుపవలసిన దని యా బోర్డు వేడుచున్నది.

పులివె.దల పాతకాల

మాడుగంటలకాలము ఈ విషయమై తీవ్రసర్వ జరిగెను. తుదకు కోటిరెడ్డిగారిచే యీ దిగవ తీర్మానము ఉపపాదించబడి, సి. నర్సారెడ్డి, వి. వసంతరావు (ప్రొద్దుటూరు) పి.సి. శేవగాజులునాయుడు (కడప) గార్లచే ఆమోదంపడి అధిక సంఖ్యాకులచే అంగీకరింపబడెను.

“ప్రజావెంటలయందుండు రైతుల ఉన్నతపాతకాలకు గవర్న మెంటువారు ధనసహాయము చేసినను చేయవలెనను ఆప్రాంతములలో పాతకాల అత్యవసరముగా నున్నదిగాన జిల్లాబోర్డువారు వారి యాజమాన్యముక్రిందకు పాతకాలను తీసికొనుటగాను గవర్న మెంటువారిని ఉత్తరువు యిచ్చుని ఈబోర్డు వారు కోరుచున్నారు. అందుచే అనుకూలము. 5 గంటలకు సభలు. వ్యతిరేకులు లేరు. సభ ఎనిమిదిన్నర గంటలకు ముగిసినది. (విలేఖరి)

స్వరాజ్యపక్షమువారి నూతన కార్యక్రమము

(అమృతబహువ్రత)

పరిశీలన కమిషన్లనుగ మారుట జీవిత వికాసమునకు ముఖ్యమైనది. ఈ సిద్ధాంతమే సర్వమైనచో కానన సభలయందు స్వరాజ్యపక్షము అవలంబించవలసిన కార్యక్రమమును పరిశీలించిన, వారి నిర్ణాయము జీవితశీలమో విరాజిల్లుచున్నదని చెప్పవలెను. ఆమధ్యమునుబట్టి స్వరాజ్యపక్షము గౌరవకార్యక్రమమునం దెన్నియోమామూల్యముచేయుమనుటను ప్రజలు చూచియున్నారు. సిద్ధాంత జరిగిన స్వరాజ్యపక్షమువారి సమావేశమునందు ఆమోదించబడిన నూతన కార్యక్రమపు వివరములను మా సిద్ధాంతపరిధి మాకు పంపినాడు. 1924 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీన దేశీయుల పక్షమున భారతాసనసభయందు ప్రకటించబడిన కోరికలు సిద్ధించుటకై పాటుపడుట వీరి ఉద్దేశమని తెలియుచున్నది.

పరిశీలన ననుసరించి భారతాసనసభయందలి ఇతర పక్షములనుమీటి సామర్థ్యాంతోడను, కొన్ని సమయములందు ఇతరపక్షముల అనుమతి సామర్థ్యాంతో లేకున్నను, ప్రతిఘటన విధానములనుకొనసాగ వలసినది నిర్ణయించబడును.

ఇది కొత్తకార్యక్రమముకాదు. ఏలయిన ఎల్లప్పుడు ప్రతిఘటనమునకు గడంపవద్దని దాసు సైన్యముగా ఇంతకు ముందే వదిలియుండిరి.

వారి కార్యక్రమమునందలి ఇతరవివరములను ఈ దినపత్రములందున్నాము.

సాధ్యమైనంతవరకు ఈ క్రింది ఉద్దేశములు నెరవేరుటకు ఈ పక్షమువారు ప్రయత్నించెదరు. (1) బడ్జెటు, పై నా న్యు బిల్లులను నిరాకరించుట (2) నిరంకుశాధికార వర్గము వారి బలమును ప్రతిష్ఠను వృద్ధిచేయు బిల్లులను ఓడగొట్టుట (3) భారతదేశపు పౌరుల హక్కులకు భంగకరముగు చట్టములను రద్దుచేయుటకై పాటుబడుట. ఇంతేకాక జాతీయజీవితమువృద్ధియగుటకు ఈక్రిందివిషయములకు సంబంధించినబిల్లులు ఆమోదించబడుటకై పక్షమువారు పాటుబడెదరు. (1) దేశీయమహాసభవారి నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగుట కనుగుణ్యముగా పనిచేయుట (2) ఈదేశమునందలి ధనము ఇతరదేశములకు పోకుండుటకు (3) భారతదేశమునందలి వివిధ సంఘములకు ఐక్యత్యము కుదురుటకు (4) కార్మికవ్యావసాయక పారిశ్రామికసంఘనిర్మాణములను వృద్ధికి తెచ్చుట.

ఈకార్యక్రమము అన్నివిధముల సంపూర్ణముగ నున్నది గాని కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిన 5 బహిష్కరణముల విషయమై వీరికి అధికమగు సామర్థ్యాంతయున్నట్లు కనుపడును. కాని ఈబహిష్కరణ పంచకమే స్వరాజ్యపక్షమువారి యొక్కయు, కాంగ్రెసువారియొక్కయు కార్యక్రమములకు ఆధారమైనదని హిందుస్థాన్ స్వరాజ్యపక్షపు నాయకు డగు గోవింద దాసుగారు చెప్పుచున్నారు.

జడ్వెయిను పై నా న్యు బిల్లులను నిరాకరించుటకై పాటుబడవలయునను విషయము తప్ప ఈకార్యక్రమమునందలి ఇతర వివరములనుఅంగీకరింపజాలని మితవాదులుగాని జాతీయవాదులుగాని యుండరు. జాతీయజీవితమును వృద్ధికి తెచ్చుటకు కాంగ్రెసువారి నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు, జాతి ఆర్థికముగను వ్యాపారవిషయములందును అభివృద్ధి గాంచుటకు బిల్లులను తీర్మానములను ఉపపాదించవలయునని స్వరాజ్యపక్షమువారి కార్యక్రమము పలువురకు తృప్తికరముగ నుండును. ఇతరపక్షములవారు స్వరాజ్యపక్షమునందు చేయుటకై ఈ ఎత్తువేయుచున్నది. సర్వేపై చేయు అధికారము ప్రభుత్వమువారికున్నంతకాలము బడ్జెటును పై నా న్యు బిల్లులను నిరాకరింపుట వర్తమగును. ఈ ప్రత్యేకాధికారములను ప్రభుత్వమువారి కెన్నటికిని విడదాడరు. కావున ఇతర ప్రతిఘటనోపాయముల బలములేక కేవలము బడ్జెటులను నిరాకరించుట ప్రభుత్వమువారికెట్టి నష్టముకలుగదు. ఇక ఇతర అంశములకును ఆసహాయోద్యమకార్యక్రమమునకును ఎట్టి సంబంధములేదు. ఇట్టి పరిశీలనలో మాదికాడ ఆ సహాయోద్యమమే యని స్వరాజ్యపక్షమువారు విజ్ఞప్తపరుచుచు అంతకు చిరముగ లేదు. ప్రతిపక్షుల మధ్యచేరి ప్రభుత్వమువారి కార్యక్రమమును సంపూర్ణముగ ప్రతిఘటించుదు పోరాటమును కొనసాగించెదమని స్వరాజ్యపక్షమువారు కాననసభల ప్రవేశించిన కొంతలో చెప్పియుండిరి. కాననసభలయందు ఆసహాయోద్యమ పథానమును అములునందుంచుట తనఉద్దేశమనిగయ కాంగ్రెసులో దాసుగారు తెలిపియుండిరి. అంతయుమానినది. కావున వీరు ఆసహాయోద్యమమును వదులు కొని లోకమాన్యుడు నూచించిన రెస్పాన్సిబు సహకారము నవలంబించుటయొచితము.

భోర్టు సెంటు జార్జి గెజెటు

చెన్నపురి జూను 17 మంగళవారము

వ్యాఖ్యానము

డబ్ల్యు. బి. చూపాముగారిని క్రిష్ణజిల్లా అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

లాభాభి

కడపజిల్లాలో కడపజిల్లానుండి ఎస్. ఎం. పి. డా. యిల్లా మాన్యు సాహెబుగారిని ఖాజీగా నియమించిరి.

వి. వన్యభంజన మొదలగు గౌరవ మదరాసులో చెరసాల లన్నిటికి ఉద్యోగకర్తల పేక్షకునిగా నియమించిరి.

ఈదినకు వారిని స్వేచ్ఛలు బెంచి మేజిస్ట్రేటులుగా నియమించిరి.

శ్రీలంక రంగనాయకులు నాయకుగారు- మచిలీ పట్నం. పెన్షన్ రంగపు రామయ్యగారు. ఆదోని, బళ్లారిజిల్లా కె. గుల్బర్గావ్, కె. ఎం. మధూరు సాహెబు, హెచ్. సిద్ది నాయకు కె. ఆర్. శ్రీనివాసరావుగారు- కంపి, బళ్లారిజిల్లా

రిజిస్ట్రేషన్

గలం మొహిద్దీను సాహెబు గారిని కర్నూలుజిల్లా రిజిస్ట్రేషన్ గా నియమించిరి.

ఎం. మహమ్మదుకు సైన్ సాహెబుగారిని రిజిస్ట్రేషన్ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు గారిద్ద పెన్షనలు అసైన్మెంటుగా నియమించిరి.

కాననసభ

సర్ జేమ్సు ఫైరరు సింపును గారు మదరాసు కాననసభ త్వమున కిచ్చిన రాజీనామా అంగీకరించబడెను.

రిజిస్ట్రేషన్

పెద్దాడ వెంకటకృష్ణరావుగారు స్వేచ్ఛలు డ్యూటీ డిప్టీ కలక్టరుగారిని క్రిష్ణజిల్లా పెటిర్ మెంటు ఉద్యోగిగా నియమించిరి.

రా. బి. కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని గంజాముజిల్లా ప్రెజి్ డిప్టీ కలక్టరుగా నియమించిరి.

పత్తిమర్కు

సుబ్బారాయ వెంకటరామయ్య గారిని బళ్లారి డివిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నియమించిరి.

పానిక సస్పెన్షన్

మంగల్ కురియాను మరుగుగారిని విశాఖపట్నం మెడికల్ కాలేజీలో ప్రఫెసరుగా నియమించిరి.

డా॥ ఎం. లక్ష్మణకామయ్య గారిని ఆకాలేజీలోనే ఫిజియాలజీ ప్రఫెసరుగా నియమించిరి.

జేమ్సు ఆల్బ్రెగండును హర్మగారిని మదరాసు మానసిక వైద్యశాల నూపర్వెంటుగను కాలేజీలో ప్రఫెసరుగను నియమించిరి.

మేజరు

మేజరు జేమ్సు మాకు గ్రిగోరీ-న్నరుగారిని, మదరాసు జనరలు ఆసుపత్రిలో రి వ ఎర్లను గాను, కాలేజీలో పాతాలజీ ప్రఫెసరుగను నియమించిరి.

రా. సా, కున్నంకలకు ఎం. మాధవమీననుగారిని మదరాసు ప్రభుత్వస్పతన జనరలువద్ద పెన్షనలు అసైన్మెంటుగా నియమించిరి.

మేజరు ఫెడెరట్ ఫ్రాంకురతు కారకుగారిని రాజమండ్రి కెంట్రలు జెయిలు మెడికలు ఆఫీసరుగా నియమించిరి.

గణపతిరావుగారిని కడపజిల్లా స్పెషల్ గా నియమించిరి.

దంలు కృష్ణగృహాని విశాఖపట్నం మెడికలు కాలేజీలో బయాలజీ ప్రఫెసరుగా నియమించిరి.

హజీ హాల్స్ ఎస్. ఎస్. ఎ. మాన్యుసాహెబుగారిని బిత్తూరుజిల్లాలో స్పెషల్ గా నియమించిరి.

ఎ. ఇ. గాఫూటీ, డివిజుయానింగు, సయ్యదు మొహిద్దీను సాహెబు, కాజీ రామమూర్తిగారు, చెన్న ధర్మారావుగార్లను విశాఖపట్నం పురపాలక సంఘాభ్యులుగా నియమించిరి

విజయనగరం పురపాలక సంఘమునందు పి. నరసింహం నాయకు, సుబేదారు మేకుమ సైన్ సాహెబు, సుబేదారు బహదూరు జి. వరహోలాచారిగారు, ఆర్థి అప్పలస్వామిగారు, ఆల్లులు కాలకు సాహెబుగారు స్పెషల్ గా నియమించబడిరి.

కెంకటగిరి యూనియను బోర్డు ఎత్తివేసి వెంటనే నూతనముగా యెర్పాటు జేయువలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

విద్యాభి

గంజాముజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యునిగా సుకుణ వెంకటరమణయ్యగారు నియమించబడిరి.

గుంటూరుజిల్లా విద్యాసంఘమునందు డి. సయ్యదు ఇమాముసాహెబు, మున్సి సయ్యదు కరీము సాహెబుగార్ల నియమించబడిరి.

బళ్లారిజిల్లా విద్యాసంఘమునందు సభ్యులుగా కె. సంతప్పగారు, వి. శనుపాలప్పగారు నియమించబడిరి.

వ్యాఖ్యానము

హుస్సేటుయందు జిల్లామునసబుగా ఎస్. సి. కోలకో గారే యుండును. పి. గోవిందరామయ్యగారి నియామకము రద్దు చేయబడినది.

జిల్లా మునసబుల నియామకములు:—

రాజనూరురు వెంకట శేషచలపతి రావుపంతులుగారు గుంటూరులోని బొమ్మెరు గారిని భీమవరం జిల్లా మునసబుగా నియమించిరి.

మదరాసు పక్షి కె. గంగాధర బాబూరావుగారిని కాకినాడలో జిల్లామునసబుగా నియమించిరి.

హైదరాబాద్ బెంచ్ కల్కు పి. ఎం. విశ్వకామరా చారి గారిని గుడివాడ జిల్లామునసబుగా నియమించిరి.

మదరాసు పక్షి కె. దొడ్డతల రామయ్యగారిని ఏలూరు జిల్లామునసబుగా నియమించిరి.

నిడమర్ర నరసింహం పంతులుగారిని ఎలమంచిలి నుండి కాకినాడ మార్చిరి.

అడవికొలను వేణుగోపాల రావుగారిని తణుకునుండి ఎలమంచిలి మార్చిరి.

కె. గంగాధర బాబూరావుగారిని తణుకు జిల్లా మునసబుగా నియమించిరి.

ఎస్. కృష్ణస్వామి ఆచార్యుగారిని ఏలూరు అడివనలు నుండి ప్రిన్సిపలు కోర్టుకు మార్చిరి.

టి. ఆర్. రంగస్వామిగారిని కర్నూలు జిల్లా వైద్యాధికారిగా నియమించిరి.

మి. ఇ. ఆర్. మళారం శ్రీల ఆస్పెంటు స్పెషల్ గారిని టిప్పికేను విల్లిరియా ఘోషాఅనుపత్రియందు నియమించిరి.

మి. టి. పదమట్టియ్య గారిని కేడీ బిల్లింగం నుండి మెడికలు మూలనందు లెక్చరరుగా నియమించిరి.

కె. గోపాల మీననుగారిని మదరాసు పుత్తళ్ళ ఆసుపత్రి యందు నియమించిరి.

వి. హెచ్ వెంకటరామను గారిని విశాఖపట్నం నుండి మదరాసు మెడికలు కాలేజీలో ప్రొఫెసరుగా నియమించిరి.

కెప్టెను ఇ. ఆర్. మహానీగారు మదరాసు మెడికలు కాలేజీలో ప్రొఫెసరు గారిని, మిలిటరీ ఆ. స్పెషల్ సి. పి. డి. మంకరుగారిని తెయిలు శాఖలయందు వైద్యులుగా నియమించుటకు నిశ్చయించిరి.

నీతివాహ్య ప్రసరన

బొంబాయి, జూను 18:—వృత్తియందు నీతివాహ్యముగ ప్రవర్తించిరను నేరారోపణక్రింద నామములను స్టిడర్ల జాబితా నుండి ఎందుకు కొట్టివేయరాదో డెలువలసిన దని కొంతమంది స్వామికాజిల్లా స్టిడర్లపై దేవదీన కేసునం దీ దినమున హైకోర్టువారు తీర్పు జెప్పిరి.

1928 సల్ తుదిభాగమున వ్యాయమూర్తి ప్రాటుగారు తాతా పవరు కంపెనీవారి కనుకూలముగ ముద్దాయయగు వంశీ ధరదుర్గద త్రాకి (కలకత్తా) ప్రతిపాలముగ తీర్పు జెప్పెను. ఈ కేసునందు తాతా పవరు కంపెనీలో ముద్దాయి కొన్ని వాటాలను కొనెను. రెండవ వాయిదా వాటాల ధనమును చెల్లింపవలసినదిగా ముద్దాయిని గోరగా కంపెనీ పరిపాలన సరిగా లేదను కారణముచే నాతడు నిరాకరించెను. ఈ కేసులో వ్యాయమూర్తి ప్రాటుగారు జెప్పినతీర్పు వాటాదార్ల హక్కులకు భంగము గలిగించు చుండె నను కారణముచే నా తీర్పుక సమ్మతిని డెలువులకుగాను ప్రజలందరను సమావేశము గావలె నని, పైకేసులోని స్టిడర్ల ఒక బహిరంగసభ నేర్పరిచిరి. అంతట తాతాకంపెనీవారి విషయమును కోర్టువారికి డెలువగా కోర్టు వారికి రూలును జారీజేసిరి.

పై రూలుపై నప్పిలు జేయగా వ్యాయమూర్తి సర్. లాల్లాభాయిషా, వ్యాయమూర్తి ఫాస్టెట్ గారు రిజువును రూలును రద్దుజేయుచు తీర్పు జెప్పిరి. వ్యాయమూర్తి రిజువును తీర్పునం దేకిభవించినను, స్టిడర్లల వర్తనమును గురించి మాత్రము వేర్వేరభిప్రాయముల కలిపిరి. స్టిడర్ల చర్యయం దెట్టి తప్పును జేయలేదు. ప్రధాన వ్యాయమూర్తి యొకెను. వ్యాయమూర్తి ఫాస్టెట్ గారు స్టిడర్లచర్య నింద్యమైనదే యనియు కాని రూలును రద్దుజేయవచ్చుననియు యొకెను. (అ|| పె||)

నిరుద్యోగము

కూలిదుకాణములు

III

రంగనాయకులు డి.యి.పి ఆక్స్ ఫర్డ్ సి.యన్.డబ్ల్యు.

ప్రభుత్వమునందు దృష్టాంతముగా కొకానొక గ్రామమును తీసుకొని, దానివిషయములద్వారా, 'నిరుద్యోగము' తప్పక, వ్యవసాయ వ్యాపార పద్ధతుల ననుసరించి ఆస్తి ధర్మము ప్రతినిధులందు ప్రతివత్సరము కల్గుచుండునని నిరూపించితిమి. మాగానిభూముల గూర్చియే చెప్పియుండుటవలన, మెట్టిభూములందు 'నిరుద్యోగము' లేదని తలంపరాదు. వైగా మెట్టిభూములందు, సామాన్యముగా 'నిరుద్యోగము' హెచ్చుగలము, హెచ్చుప్రజలందు ప్రతివత్సరమును. మొదటిపంట రెండవపంట యగు వై పంటలవ్యవసాయములతోపని పనియే యుండును. ఎండకాలమునందు వలచుల మాడుచున్న భూములందు ఉద్యోగ మెచ్చుట కలగక పోవుటయేగాక, అచ్చటిప్రజలు సామాన్యముగా బీదవా రగుటచే, ఇండ్లు కట్టుట, రాళ్లు పెంకులు చేయుట, రోడ్లువేయుట, చెరువులు త్రవ్వట ఆదిగాగల చిల్లర పనుల ప్రాముఖ్యత చాల తగ్గియుండుటయు, బుట్టులు, చాపలు, విసకర్రలు, వడ్డులందుట, పెండ్లిండ్లు తదితర కార్యములు జరుగుట చాలతక్కువగా కన్పడు. కాన, స్త్రీల కనలే యేవనియు దొరకదు. పంచములు ఆగ్రామములందు తక్కువ సంఖ్యలుగా యున్నారని యొప్పుకొనవచ్చు. కాని యచ్చట రైతులే 'పనివారి' స్థితియందున్నారు. కూర్చులే దారి ద్రవ్యమున యున్నారు. వడ్డెంపుర, ఎలకల యావానికులముల ప్రజలయొక్క ప్రజేకములందే యెక్కువగనుండుటయు, వారందరెవరెవర యాగరికులై, దున్నెలై, సుఖము నెఱుంగని కష్టజీవులై యున్నారు. మాజురుడు, ఆదిగాగల తాలూకాలనుండి యిట్టి ప్రజలు, మాగానిభూముల తాలూకాలకు, బందరు, గుడివాడ తాలూకాలకు కృష్ణాజిల్లాకుండు, ప్రతివాట్లు, కొలకాలమునందు వలపరయ్యుండుట రైతులకు విదితము. నర్సారావుపేట తాలూకా, పల్నాడు, వినుకొండ, వంగులు తాలూకాలనుండి, తెనాలి, శేపల్లి, బాపట్ల తాలూకాల మాగాని భూములకు, ప్రజలు, పనులకాలములో ప్రతివత్సరములనువచ్చుచుండుట తటస్థమైయున్నది. నెల్లూరుజిల్లాకుండు దిట్టిపరిశ్రమితులై యున్నవని తెలియుచున్నది. కనుక, మాగానిభూములందుకంటే మెట్టి భూములందు నిరుద్యోగము హెచ్చునను, అనిరుద్యోగులలో కొందరు ఉద్యోగపత్తిగా నున, దివములం దాయతాలూకాలకు వలపరై, ఉద్యోగము బొందుచున్నారనియు విదితము. మాగానిభూములందున్న నిరుద్యోగులపై, మెట్టిభూములకు, పని వత్తిడికాలములో ఉద్యోగమునై వలపరైయుండును. కారణము మాగానిభూములందు మెట్టిభూములందుకంటే పనిపలచనతనము తక్కువ. పని నొక్కలాభముమాత్రము కల్గుచున్నది. గ్రామ గ్రామముగూర్చి విచారించుటమాని, తాలూకాతాలూకాగూర్చి ప్రత్యేకించి విచారించుట మాని, జిల్లాలపర్యంతముగా ఈవిషయముగూర్చి యాలోచించుట, ఒకప్రజేకమునండి మరొక ప్రజేకమునకు పనివారిట్లు వలపరైపోయినవో, నిరుద్యోగము మొత్తమువీధి హెచ్చుగనుండుననియు ప్రజలు పడు బాధ వరింపగా నుండుననియు, ప్రజలయొద్దాయము చాలతక్కువగ నుండుననియు కన్పట్టును. 'పని జవాబా' నేర్పరచుటందు, ఈవిషయముగూర్చి జాగ్రత్త వహింపవలసియుండు.

పరే! ఆస్తిప్రజేకములందు 'నిరుద్యోగము'తోపని తెలిసికొంటిమి. ఎంతవరకు 'నిరుద్యోగ' యేయేప్రజేకములందు ఎప్పుడున్నది? నిరుద్యోగులైనవా రెవరు? ఎప్పుటినుండి నిరుద్యోగులుగానున్నారు? ఏయేపనులందువారు లీర్పరచుచున్నారే? వారు చేయగలగనుండుంత త్రొత్తపనివారల కనకాశముకలదు? అను ఈప్రశ్నలకు సమాధానము సరిగా నిశ్చయకరింపి యుండినచోగాని ప్రభుత్వమేమియు ఈవిషయమునుగూర్చి చేయజాలదు. తరువాత నిరుద్యోగులుగాగా నన్నవారికి, ప్రభుత్వమేమైన సహాయముచేయవలయునో, అట్లగునో, విసహాయము, ఎలాగయిన ప్రశ్నలవిచారించవలయును. ఇచ్చట ఈరెండువిషయముల గూర్చి తెలుపబడును.

నిరుద్యోగులసంఖ్య, రీతి నిరూపణము.

ఇతరజేకములందు, అందు ముఖ్యముగ యూరపియకు జేకములందు, ప్రతివత్సరమునందు, శాస్త్రవిదులు, సామాన్య పనివారను, రెండుతరగల పనివారుండురు. మొదటిది 'skilled workers', రెండవవారిని 'unskilled workers or general workers' అని పిలువరు. సామాన్యపనివారు కూడ తమప్రత్యేకవృత్తియందు కొంతపాల్గొనియును పొంది

యుండవలయును. ఇక, వృత్తియందు శాస్త్రవిదులు, చాల పాల్గొనియును పొందవలయునని చెప్పనక్కరలేదుకదా! తరువాత, సామాన్యముగా నీపనివారందరికి కలిపి 'పనివారిసంఘము' లుండును. ఈసంఘము, తనవృత్తియందు దున్న తరగతులందు, పనివారికి కూలినిచ్చుచుంచి, ఆకూలికంటే తక్కువకూలికి, ఎచ్చట పనికై యేయజమానిదగ్గరకును పోగూడదని నియమించును. ఇందువలన రెండు పర్యవసానములు కల్గుచున్నవి. ఒకటి, ఆ ప్రత్యేకవృత్తియందు 'నిరుద్యోగము' కల్గినను, అనేకవృత్తిపనివారులు నిరుద్యోగులైవను, తమసంఘమును, బట్టుకొనియుండి, ఇతరవృత్తులందు జేరగోరక, తమ వృత్తియందే, సంఘము నిర్ణయించిన కూలిపద్ధతులపైననే, 'ఉద్యోగము' కల్గువరకు వేచియుండురు. రెండవది: ఒకజేక యితర వృత్తులందు జేర సంఘమునునుతించినను, సంఘపు సామాన్యరేట్ల కంటే తక్కువకూలికి పోగూడదను నియమ మవలంబించెదరా? తరువాత, ఇతరవృత్తియందు, అసగా దృష్టాంతమునై ఒడంగ వృత్తియందు, కమ్మరపనివారు చేరవలయునన్నను, తనవృత్తియందు, శాస్త్రవిదులుగా నుండినను, కమ్మరపనియందు, సామాన్యపనివారుగా నుండుటకుకూడ కక్షికలిగియుండకపోవచ్చు. ఏలనన, ప్రతివృత్తియందును, పనిపాళ్లకీలలో జరుగుటయు, ప్రతి ఫ్యాక్టరీయందు, మెషినుల నమితముగా నుపయోగించుటయు, అందువలన, ప్రస్తుతము కావలసిన జ్ఞాన మామెషినుల నడుపుజ్ఞానము కావలసియుండుటయునై యుండుటచే, కమ్మర పనియందు దున్న మెషినులకు, వడ్డంగిపనియందున్న మెషినులకు భేదముండుటయు, రెండవకారణము. కమ్మరపనియొక్క శాస్త్రము, వడ్డంగిపనియొక్క శాస్త్రముమాదిరిగా నుండక, ఇతరముగా నుండుటచే కాక, కొన్నివత్సరములు చదివినగాని బోధపడనట్టియై యుండుట తటస్థమయియున్నది.

ఇందువలన, ఏవృత్తి వారృత్తి పనుల నెరవేర్చుచుండుటయు, అంత, ఆయావృత్తులందు, ఎందరు పనివారున్నారో, ఎందరు నిరుద్యోగులలో తెలిసికొనుటయు సాధ్యమగుచున్నది.

తరువాత, ఆదేశములందు 'Iron & Steel Industry' లోనున్న మానేజరు, ఆవృత్తియందే చాలాకాలముండును. మానేజరును బట్టిగాక, ఫ్యాక్టరీ, దాని పరిపాలించు కమిటీనిబట్టి, మానేజరు ఇచ్చుపని యేర్పడియుండుగాన, ఒక ప్రత్యేకప్రజేకమునందుగల ఫ్యాక్టరీ మానేజరు, కొన్నివత్సరములవరకా ప్రత్యేకవృత్తి ననుసరించు 'పనినే' పనివారలకు గవ్వించుగాని, ఈ దినము, కమ్మరపనివారి నుపయోగించి, రేపు వడ్డంగిలక్లి పనిచేయించి, మరొకదినము రాళ్లుచేయువారిని పిలిచి, అంత యిండ్లుకట్టువారి పిలువడు. ప్రతివృత్తియందు వృద్ధిహెచ్చుగ కలదు. ఫ్యాక్టరీలలోనే యన్నిపనులు చేయబడుచుండు. మెషినులద్వారానే యన్నివృత్తులనును నెరవేరు. కనుక, కమ్మర పనికయి యేర్పరుపబడిన, ఫ్యాక్టరీ, మెషినులు, రాళ్లుచేయుటకై, ఇండ్లుకట్టుటకై, వడ్డంగిపనికై, యుపయోగింపవు కదా, ఇటులనే, తదితరయన్నివృత్తులగూర్చియు నుండునని తెలియదగు. ఇందువలన, బర్మింగహమునందు పనిచేయు 'మందుసానుసఫ్యాక్టరీలు' ఇన్ని, అవి యుపయోగించు పనివారింతమంది, ఇంతమందినే యుపయోగించుచున్నవా ప్రత్యేక కాలమున, కాన యంతమంది 'నిరుద్యోగులై' ఆవృత్తికి సంబంధించినవారున్నారు. అని తెలిసికొనుటకు సాధ్యమగును.

మనదేశమునందో, మదరాసు మిల్లులు, ఫ్యాక్టరీలు, బెజవాడ, కాకినాడ, ఏలూరు, గుంటూరు ఫ్యాక్టరీలు సంబంధించి నంతవరకు, బొంబాయి గుడ్డలమిల్లులు, కలకత్తా జనపనార మిల్లులు, అస్సాము తేయాకు తోటలు, మలబారు తేయాకు తోటలు, చీరాల పేరాల మగ్గములు, ఓరంగల్లు తివాసీల మగ్గములు, పాండిచ్చెరి పింగాణి వస్త్రపులు సంబంధించినంత వరకు, ఇతరదేశములలో నున్న సదుపాయములే, నిరుద్యోగ మింతయని తెలుపుటకు కలవు. కాని మనయాంధ్రదేశమునందు ఫ్యాక్టరీలు చాల తక్కువ. బియ్యపు ఫ్యాక్టరీలు, ఆముదపు నూనె ఫ్యాక్టరీ లున్నను, వానియందు శాస్త్రజ్ఞానసంపన్నుల పని చేయుట లేదు. సామాన్య పనివారుండురు. ఇతర పనుల వారెప్పుడు చేసెదరు. అందువలన, ఇతరదేశములందున్న సదుపాయములు మనకు లేవని చెప్పవచ్చును.

ఇంతవరకు మనయాంధ్రదేశమునందు వ్యవసాయము ముఖ్యసామలంకరించుచున్నది. ఇదివరకు తెల్పినటుల అందుముఖపు ననుసరించి పనులుగల్గుచుండుతరువాత ఒకప్రత్యేక యజమాని నిన్న యుపయోగించినపనివారి నీదిన ముపయోగం పకపోవచ్చు. నిన్న కట్టుకట్టిన కూలీలముదాదారుడు, ఈదిన

మితరపనివారి తనముతాయందు జేర్చుకొనవచ్చు. మొన్నపార్లమెంటునవాడు నిన్న యాముతాదారునిక్రింద పనిచేసి ఈదిన ముతనంతట తానే కలుపుతీయుటకై పోవచ్చు. ఇటులనే కుప్ప నూర్పిండ్లయందు కొంతపాములందు వాములు దట్లవేయుటందు చొప్పుకొయుట గడ్డిపెరుకుట గొడ్డమేపుట కానలికాయుట పిల్లలతోలుట నీళ్లుపెట్టుట గూడవాటువేయుట వంతెనల తెరచుట పంటకాల్వల కడ్డీలవేయు టాదిగాగల సకలవ్యవసాయకార్యములందు చికచికగా బీరకాయపించుగా, గండరగోళముగా, యజమానులు, ముతాదారులు, ముతాలు, పనివారు, పనులు, పరస్పర విషయములందు సంబంధించియున్నారు. ఇందువలన, యజమానులద్వారా నిరుద్యోగుల పరిమితి తెలిసికొనుటగాని, ముతాదారులద్వారా ఉద్యోగ వత్తిడి తెలిసికొనుటగాని పనులద్వారా పనిచేసినవారిసంఖ్యల కనుగొనటగాని పనివారిద్వారా నిరుద్యోగనిరూపణవృత్తుల ననుసరించి తెలుసుకొనుటగాని దుస్సాధ్యము. వ్యవసాయము తరువాత వచ్చువృత్తి యిదియని తెలుపుట సాధ్యముకాదు. వస్త్రముల వేయుట కుండలచేయుట, బావులు త్రవ్వట రాళ్లు, పెంకులు చేయుట గోడలుగట్టుట వడ్డంగిపనిచేయుటకమ్మరపనిచేయుట రోడ్ల మర మ్మ మ్మ మ్మ చేయుట పాలముల చదరముచేయుట, రైలువేషనులవద్ద పాటలను ప్యాక్టరీలలోని బస్తాలను, దగ్గరలోనున్న బస్తీలను బోవుచుపాటలను మోయుట ప్రయాణికులకు బాడుగబండ్లుతోలుట ఇత్యాది సకలపనులలేక వృత్తులం దెవ్వరు ఎప్పుడు ఎంతకాలము పనిచేసిరి? ఎంతమంది సాధారణముగా నొక్కొక్క వృత్తియందున్నారు? వారిలో వారవారమున కెంతమంది నిరుద్యోగులై యున్నారని తెలుపుట బ్రహ్మకుకూడ సాధ్యముకాదని తెలుపుట యతితయోక్తికాదు. 'జనాభా' లెక్కలద్వారా వృత్తులందున్నవారిసంఖ్య నిరూపించి పిమ్మట ప్రతిగ్రామమున ఆయావృత్తులం దెంతెంత పని సంవత్సరమునందు జరిగినదో తెలిసికొని తిరిగి ప్రతిపని వాడేవృత్తులందు, ఎంతెంతకాల మేయేకూలికి పనిచేసెనో గనుగొని ఆపిమ్మట యజమానులద్వారా యెంతమందికూలి వారి నెంతకాలము ఏకూలికొనుచినది గనుగొని పిమ్మట లెక్కల తయారు చేసెదమనెదరా? జనాభాలెక్కలు ఎప్పుడు కుద్రతప్పవలతో కూడియున్నదని ప్రజమునున తెలిసికొనవలయు. తరువాత ప్రతిగ్రామమున నాయావృత్తులం దెంతపని జరిపబడెనో యనితెలిసినటుకు నుండు, ఇతరగ్రామముల కొరకయి యెంతపని యీగ్రామమునందు జరిగెనో తెలియవలెననియు ఏలనన, ఒకగ్రామపు మంగలులు మరొక గ్రామపు ప్రజలకు త్వరము చేయుచుండురు. ఒకగ్రామపు మేజావాణి అనేకగ్రామములకు వెళ్లుచుండు. ఒకగ్రామమునందున్న కమ్మర వానివద్ద చుట్టునుండు గ్రామములవారు సమతమ గొడ్డళ్లు కొడవట్ల కర్రలు పట్టాలు చేయించుకొందురు. ఒకగ్రామ విశ్వ బ్రాహ్మణులతర గ్రామముల కెన్నటికో నాగళ్లు సామ్యులు చేసిపెట్టెదరు. తరువాత ఒకగ్రామసాలీలు అనేకగ్రామములందు తమవస్త్రముల నమ్మెరు. మిగిలిన విషయములందు కూడ నీరీతివే యనేక తంటాలు కన్పడును. వీనినిన్నిటిమించి సరియగులెక్కలు తయారుచేయు నప్పటికి కొన్నిదస్త్రాలకాలితములు కొన్నిమాసములకృపి కొందరిశీతముఖిర్చును. ఐతే యెందుల కీగజిబివిషయము గూర్చి యింత వ్రాయవలయు నందురా? దానికి సమాధానము లేకపోలేదు. పాశ్చాత్య దేశపద్ధతు లీవిషయములం దీప్రకృ నుపయోగరహితములైనను వారియ సుభవము మరొకప్రకృ లాభకరములగును. ఆ యనుభవలాభముగూర్చి సరిగా గ్రహింపవలయుననిన, ఇతరపద్ధతుల నిరుపయోగము గమనింపవలయును. అప్పుడే యీక్రింద నేను క్లుప్తముగ నిరూపించు మార్గముయొక్క విలువ ఆనశ్యకత బాగుగ వ్యక్తమగును.

(సలేమము)

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
 సుప్రసిద్ధమైన రెండుంగుల పెద్ద
 పండితుల గొడడ దిగిలి ను 1924 సంవత్సరము
 జూలై 19 నుండి 22 వరకు కంపింపవారికి ఇనాం
 కంపింపవారికి ఇనాం
 191
 K. Vaid. Sri Ramadasji Kaviraj
 124, H. S. Road, Calcutta

సారంగధరనాటకము- ప్రదర్శనానర్హము

నాటకేతివృత్తము

పై శీర్షిక క్రింద శ్రీయుత గొల్లపూడి శ్రీరామకృష్ణ గారు చదివిన వ్యాసముయొక్క ద్వితియభాగము జూన్ నెల 11 తేదిన ఆంధ్రపత్రికయందు బ్రకటింపబడినది. అందు శ్రీయుత కృష్ణగారు సారంగధరనాటకము బ్రవర్తనమునకు అర్హుడే అనర్హుడో అను విషయమును చర్చించి "సర్వవిధముల నీతిబాహ్యమును జాగుప్సాకరమును నగు నీతివృత్తముతో నుండు నాటకమును బ్రవర్తించుట యనుచిత"మని ప్రాసాదమునా సారంగధరనాటకమునందు నీతిబాహ్యములగు ఆంశము లేనందున లేవనియు నీతిబ్రతిపాదకములగు విషయములే ఉన్నవనియు మా అభిప్రాయము. చిత్రాంగి ఎన్నిమాటలు బన్నినను, నయభయమున బెడరించినను సారంగధరుడు నీతికి దూరము కాబాలకబోయెను. తుదకు విచారణసమయమున తన ఆప్రమీక్షాదుగల్గి ఎంత బలిమూలినను సత్యమును బ్రతిపాదించి తన నిర్దోషత్వమును వెల్లడించుట కనుమతియ్యక బాయెను. ప్రాంత్యాగమనకైనను ఒడబడెనుకాని శ్రీరాముడు గాజాల డడయ్యెను. ఇంతయు జితేంద్రియత్వమును జాటుట కనుమరలించనియు, ఇందు నిందార్హ విషయము లెవ్వయు లేవని మా అభిప్రాయము.

"ఉత్తమశ్రుతియునకు బట్టబుడేయిం దుద్భవించిన రాజనందనుడు అట్టి మాయలకుబోనగుట యాశ్చర్యజనకముగాని నిరాకరించుటలో నచ్చెరువేమియు గన్పట్టదు. ఇయ్య దొక యింద్రియనిగ్రహ మని తలంచుటకూడ పొరపాటు." అని శ్రీయుత కృష్ణగారి అభిప్రాయము. సామాన్యమానవు లెల్లరు జితేంద్రియులు గారు. అటులైన శ్రీరాముడు ఉత్తమకుల సంజాతుడు. సత్కులమునం దుద్భవించినవాడు. పితృవాక్యపరిపాలనార్హమై రాజు స్యాస్యమును విడిచి పదునాలుగువేళ్ళరంబులు అర్హ్యసంచారమునకు వెడలుటయందు ఆశ్చర్య మేమి?

శ్రీరామచంద్రుడు ఎంత బలిమూలినను వినక భర్త ఉన్న ప్రదేశమే రాజభవన మని భర్తయే శరణ్యమని సుమారు కేరీరయగు జానకి రామచంద్రునివెంట కాననసీమలకు బోవుట యం దాశ్చర్యమేమి? సీత సత్కులార్హ్యవగాన సాధారణముగా శ్రీ సహజభర్తము నాచరించినదేగాని సహ జాతీతభర్తముల నేవిఆచరించినది? ఇటులనే పాంచాలి, దమయంతి, పాంచునంధములు శ్రీహరిశ్శృంగ నళినార్కశృంగములు మొదలుగాగలవారి చిత్తలయందు సర్వజనులు అనశ్చేకముగా ఆచరింపవలసిన సర్వములను, నీతులను అనుసరించినట్లు ఉన్నదికాని శ్రీయుత కృష్ణగారి అభిప్రాయప్రకారము అనశ్చేకముగా ఆచరింపవలసిన భర్తములకన్న ఎక్కువ భర్త ప్రతిపాదకములగు నీతులలేవు. కృష్ణగారు సారంగధరనాటకమునందు జాటు నీతులపై వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయప్రకారము పై నటుకచిత్రలయందు (2) తిపాదింపబడు నీతులను గూడ చేర్చవచ్చును.

కృష్ణగారి సారంగధర నాటకప్రవర్తన విషయమయి వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయముతో మే మేకీభవింపజాలనందులకు జింతిల్లుచున్నాము. సారంగధరనాటక ప్రదర్శనములన సర్వజనులు అనశ్చేకముగా ఆచరింపవలసిన భర్తత్వమును జితేంద్రియత్వము, వృద్ధాప్యమున వివాహములు ఆదు ముఖ్యముగా దన్నువరింపని శ్రీని వివాహమాడుటలన కలుగు అనర్థములు ముఖ్యముగా బ్రతిపాదించుచును. జితేంద్రియత్వము సర్వ సామాన్యభర్తయైనను అనుసరించువారు చాలతక్కువ వయసు మీరినపిదప వివాహమాడుటలన అనేక అనర్థములకు కారణమగునని ఎల్లరుకు తెలిసినను అనేకులు వివాహములుజేసికొని దానిఫలములను అనుభవించుచున్నవారును, వివాహములు చేసికొన ఉద్దేశించినవారును ఉన్నారు. కాన అటువంటివారికి నీతిగజపుటకయినను ఈ నాటకము బ్రవర్తించుట కుపయోగా స్పష్టముగా ఉండునగాని, ఈనాటకమును బ్రవర్తించుట నీతి బాహ్యముకాదనిన్ని, ఈనాటకము సంఘసంస్కరణ నాటకములలో ఒకటిగ బరిగణింపవచ్చునని మా అభిప్రాయము.

జమ్మలమడుగు } వెల్లాల రామకృష్ణశాస్త్రి.
జూన్-17, 1924

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డిబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రల సుపయోగించుటలన శైత్యపు తలనొప్పి,

ఓంటితలనొప్పి మొదలైన బోవును.

అమృతాంజనం డిబ్బీ, మదరాసు - బొంబాయి.

ఉంగుటూరు ప్రజల దురవస్థ

పూర్వమునుండియు మాగ్రామము ఆరోగ్యమునకు స్థాన భూతమై వెలయుచుండెడిది. జమీందారుల క్రవ్వించిన చెరువుల వలన, గ్రామసౌకర్యములకై నుంచిన ఖాళీస్థలములవలన, ప్రజలు మిక్కిలి సుఖపడుచుండెడివారు. పురాణప్రసిద్ధమైన మాగ్రామమునకు నేడు ఖుత్తిల్లిన మహాఉపద్రవములకు కారణ మేమి. ఏనాటి కేగితోయో ఎవరు నిశ్చయింపగలరు. ప్రస్తుతము మాయూరి జనాభా సుమారు 5000 లు: రాసురాసు గుడికెపై గుడికె వెలయుటచే జనము మురికికూటములలో క్రిక్కిరిసి వసించుచున్నారు. ఇందుచే (కలరా) మొదలగు విషవ్యాధుల కునికిపట్టే ప్రతిసంవత్సరము అనేకమందిజనులు అకారమరణము నొందుచున్నారు. ఈగుడిసెలలో ఒక్కగుడికె అంటుకొన్న వో నూరంతయు దగ్ధులగునేమో యని భయమగుచున్నది. ఇట్టి మహాఉపద్రవసమయములందుగూడ ప్రజలు పశువులు గ్రామముబయట నిలుచుటకైనను ఆధారము లేకుండ చుట్టునున్న ఖాళీస్థలము లన్నియు చిరుతకు చెరువుగట్టును, అగ్నిహోత్రభయము సంభవించినప్పుడు ఆర్పుకొనుటకు నీలులేకుండ చెరువులను, నివేశనస్థలములకు మార్చి యిచ్చుచున్నారు. ఇప్పుడు శ్రీకానములను, మరుగుభూములను, మందబయల్లను మాలపల్లెలో నెవరించు పంచములు కిచ్చిరి.

ఈవిధానముచే మాగ్రామపారిశుధ్యము పాడగుచున్నది. మామల మాలమాడిగలపై ద్వేషములేదు. గ్రామపారిశుధ్యము, సౌఖ్యము చెడునని ఉద్దేశ్యముతో మాలమాడిగలకేగాదు ఇతర కులశులకైనను ఇవ్వకూడదని మేము చెప్పుచున్నాము. ప్రభుత్వమునకు నిజమైనప్రేమ యున్నయెడల నిష్కృబాతుల సుద్ధరింప నున్నవో పారిశుధ్యమునకు భంగమురాని ప్రజేశములను కొని అభివజనుల కివ్వకూడదా?

మాగ్రామమునకు తూర్పుగానున్న మంచినీళ్ళచెరువు ననుసరించియున్న ఖాళీస్థలము బోర్డువారిది. పూర్వమునుండియు శ్రీ పురుషోత్తమ బాహ్యమునకు పోవుటకు ఉపయోగపడుచున్నది. ఇంతకన్న యీగ్రామమున వేరే ఖాళీస్థలము ఒక్క గలమైనను లేదు. ఈస్థలము మాపురవాసుల కత్యంతోపయోగ కరముగను, సౌఖ్యదాయకముగను నున్నదన్న సంగతి వేరే చెప్ప నక్కరలేదు. ప్రజలమాటల బెడచెవినిబెట్టి, వారి యిబ్బందులను చూడక నరసాపురం సబ్ కలెక్టరువారు యీస్థలమును పంచముల కిచ్చి కంకణముకట్టుకొనియుండుటచేత సదరు పంచములు సదరుస్థలములో అప్పుడే యిండ్లు నిర్మించినారు. వీరికి వననూర్నాల్ గా బీదలకు స్థలము లివ్వవచ్చునో, ఆరోగ్య కరములగు కొన్నిప్రజేశముల నేల కొనియివ్వగూడదు. ఈక్రొత్తగా నిర్మించిన గుడికెలపై మిప్పటికీ ప్రజల కర్మమయెను. పురుషులూ టటుండనిండు. మానాభిమానములవదిలి పురుషుల మధ్య బహిర్భూమికిబోవు శ్రీల మనోవేదనము వెల్ల సిగ్గును చున్నది. శ్రీలబాధలు కల్లార చాచినవారికాని బోధపడవు. ఉద్యోగిగనులే మాగ్రామమున వసించువలసి వచ్చినవో అప్పుడు వారి కిచ్చుప్రజల కష్టము లర్థమగును. కాని బాటసారివలె విచ్చి పోవువారి కేమి తెలియును.

మహాశయలారా! తాలూకా జిల్లాబోర్డుల సభ్యులారా! ఇరఖర్బులు తగ్గించి, నివాసయోగ్యమే ఆరోగ్యమునకు ప్రథమాంగముగాన, వేరు స్థలములను కొని యివ్వవలయునని, నిశ్చయించి మికాధికారములేనా? కష్టదశనుచ్చితమైనలేరా? పాక్షిదాడ్ల అవస్థ మాగ్రామమునకు లేనటుల గానింపలేరా? ఎన్ని పనులన్నను తమరు మాగ్రామమువచ్చి, మాకష్టములను కనులారజూచి, మమ్ము వేదనరహితులుగా చేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

దళక సుబ్బయ్య

“ఎమటా” పలకలు
బడిపిల్లలకు చాల ఉపయోగకరము.
గ్రంథపడిన పనులనే కనుల దరి పూచీ నిచ్చుచును.
చదువులకు ఈ దిగున విలాసమునకు కారణము.
Messrs. T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras.

కౌటిల్యుని అర్థశాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మూడిపూడి వేంకట రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రగుప్త చక్రవర్తికి ప్రధానమంత్రియు చాణక్య డనునామాంతరముగలిగినట్టియు కౌటిల్యునిచే రెండువేల సంవత్సరములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరియైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగురించి మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో నగ్రగణ్యము. దీని సాధారణము చేసికొనియే కామందకాదులు వారిగ్రంథములరచించిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియుద్ధగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. పాగ్లినీన కాలమందలి మనదేశములోని రాజ్యము లెటు పాలింపబడుచుండెనో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రపరిశోధకులందఱికి నీది య మూల్యమైనది. గ్రంథమును వ్రాసినవాడు కౌటిల్యుడోనా కాదా, గ్రంథకర్తకాలమెద్ది, గ్రంథమందు తర్కింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క ప్రధానలక్షణము లెవ్వ-అనువిషయములను విమర్శించిన యుపోద్ఘాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాలి కోలెండు. ఖరీదు రు 4-0-0 మాత్రము.

మూడిపూడి వేంకటరంగయ్య.

మహారాజాకాలేది, విజయనగరం.

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ఫ్లుఎన్సా!!!

హా డ్ న న్ను

“యూమెంతర్ జాజుబులు” అన్ని విధములదగు, జలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడికేము, ఇన్ఫ్లు ఎంజా మొదలగువాటిని తప్పక కుదుర్చును. తీయమును రానీయక అటుంకపరచును.

“ది లాన్ సెట్” “అప్రెరేషియన్ మెడికల్ గెజట్టు”, “డిప్రాక్టివనర్” “మెడికల్ ప్రెస్సు అండు సర్క్యుల్” “మెడికల్ రివ్యూ” “ప్రాక్టికల్ మెడిసన్” థెర్లి (ఇండియా మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిఫార్సుచేయుబడినది.

కంతర్వని కుత్తుక
ఉపరితిత్తులు మొదలగు వాటికి కావలసినది
ఏ.స్వరకేటిక.
డి.వ్యాసనాథము.
సి.వ్యాసనాథము యొక్క గొట్టుము.
డి.ఒక వ్యాకర్ణము ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిస్టరుకా నిము లందును మెట దొరకును.

అస్ట్రేలియాలో చేయబడినది. బుడ్డి 1-కి ధర రు 1.20.
అన్ని చోట్లలో దొరకును, ఈడిగన తెలుపబడిన. బాగా లలో దొరకును.

మెసర్సు ఎన్. కే.బాయి గాంధర్ అండుకో, నైవా బిరారుకోడ్డు. అక్విల్ అండుకో కెమిస్టరు, బ్రాచ్యే.

సోల్ ఏజంట్లు:— నైవామహమ్మదు అండుసన్సు రి మెక్సికన్ సిటీ, బార్జిన, మద్రాసు.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన 600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. ఆ 6

ఆయుర్వేదచరిత్ర:— వైద్య, ఆరోగ్య, కారీర, నమ్మ గుణ, చికిత్స మొ|| వ్రాయబడు వైద్యపుత్రిక. సం|| చందా, రూ. 2-8-0. మాదిరి యుచితము.

జి. పి. అండు కో, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

తేలునుందు
మె సీసా 1-కి రూ. 0.8-0. వి. పి. సహా 0-18-0.
తేలుకాటువలన ఆపాము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలు కాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును. బాధ సమయమెంత పెద్దనను దగ్ధరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బండసారనలులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోట కొంచము మంచుపోసి బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తామ బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియిండు సుందరగిని. అమృతాంజనం డిబ్బీ, మదరాసు - బొంబాయి.

అశ్వశాంతిద్రవము

కుష్టుకు లము తై

డబ్బీ 1-కి వెల రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-18-0

ఈ తైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

వేలకు మందు

వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈమందు తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకు వాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

ఈ ధస్యమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండుమిళములలో మొదలంటి రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు వెక్కడి, మంటుమండదు. రోమములు రాలిపోవును అమృతాంజనం డిబ్బీ, మదరాసు - బొంబాయి.

పాశ్చాత్య వైద్యశాలలపండితులుగారి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలకై ఒకగజడన వేసిన వేలు యోగ్యతాపత్రాలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

- (1) మ. డాక్టరు ప్రభాకర్, ఫెలో ఆయుర్వేద యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎన్. కె. ఇన్ స్టిట్యూటు ఆఫ్ సైన్సు యూనివర్సిటీ స్టేట్స్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ వి. ఎల్. ఆఫ్ ది కాలిఫోర్నియా ఇన్ స్టిట్యూటు లండన్, కన్ స్టాంటిన్ ఇంస్టిట్యూట్, ఎడియం లేన్ నెం. 2 బొంబాయి:— మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను ఉపయోగించిన దానిలో క్యాన్సర్స్, కుష్టు, అజీర్ణము, మలబద్ధము ప్రక్కల నొప్పి, కడుపునొప్పి, బర్సరములు, బిల్లయిడ్జము మొదలగునవి గుణమైనవి.
- (2) మ. వి. ఎన్. ఆయుర్వేద శాస్త్ర, నీనిజుర వర్ణన, కానిటరి కమిషన్, మైసూరు గవర్నమెంటు, మైసూరు. మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను సేవకుపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి గుణముగనున్నది.
- (3) మ. కే. కే. విశ్వాకు కవిరాజ్ విష్ణు చక్ర డిస్పెన్సరీ, 9-41 వీధి బొంబాయి, రంగూను. బర్మా. మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు, శాడను, శాడన్లు వచ్చుచున్న రోగులకును సంభ్రాంతమైన (4) మ. లార్డింగ్, మీసే, కెల్ ఆస్టియన్ వర్ణన సిరోహి, రాజపుటానా. తృప్తి నిచ్చినది. మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను సేవకుపయోగించుచున్నాను. చాలగుణముగానున్నది. తక్షణము 12 సేసాలనుపయోగించుట 18 ధర 0-4-0, 6 బుడ్లు 1-4-0 పోస్తుకర్నీ వేరు.

పాశ్చాత్య వైద్యశాలలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

మెన్స్ రిజము నేర్చుకొనుడు

మెన్స్ రిజము, హిప్పటిజము, తాట్ రిజింగ్, మెన్స్ రిజములను నేర్చుకొని నివాసము మొదలగు విషయములన్నియు విజయముగ మర్మ రహితముగ గురువు లేకనే ఆ భాగ్యవ యోగ్యముగ రచించ బడిన సమ్మోహన గ్రంథము తత్ వి ద్యా వ్యాపకాద్వైత ముతో వెలగింది

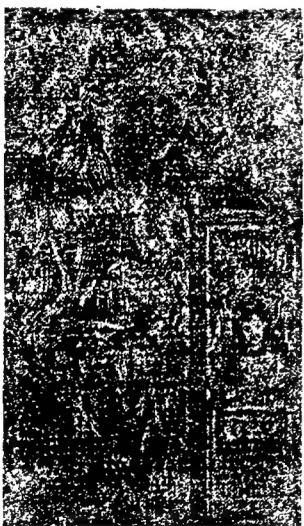
ఒక రూ పా య కు

మాత్రమే అమ్మబడును. వి. పి. ఛార్జీ నాలుగుతాళాలు అడ్డెన్:—

మేనేజరు హిప్పటిక్ నోము, ఏలూరు.

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite Toilets, Kamini Oil, & Otto Dillabhar, Sold everywhere."

వెంట్రుకలు దుష్ప్రసారో ఉడిరాకమునుపే త్వరకుదును. ఉడిపప్పులు మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును. అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే
కమినియానూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కడలి రోగమున్నను, రోగి ముండ్ల మున్నను, యిది సిర్యోమకము వెంట్రుకలు ఉబ్బుట గాని, గరుడుగ గాని యుండదు మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడీ శుభ్రమగును గర్భి వట్టువలె నుండి మరల యుండును.

ఈ రోగమునే దీనిని బరిక్షించి చూడును

వెంట్రుకలు యెట్లుబుద్ధియగునో కనిపెట్టుడు

కమినియా తలనూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనది నేయును.

వెల బుడ్డి 1-కి 2-కి రూపాయి. వి. పి. ఛార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోల్టేజీలకు ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువ్వన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కాపలినపుడు

"ఓటో డిల్ బహరు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజస్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

- 1/2 కొమ్మ బుడ్డి 18 ధర రు. 2-0-0
- 1/2 కొమ్మ బుడ్డి 18 ధర రు. 0-12-0
- 1/2 కొమ్మ బుడ్డి 1-కి 2-కి రూపాయి. వి. పి. ఛార్జీలు ప్రత్యేకము.

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మందు అమ్మకారంబింపబడుచున్నది, నరకు అమ్మకారంబింపబడుచునది బొంబాయి. లేవన్సు, నాలుగు తేజంట్లు:— ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 కామ్యూనువీధి, బొంబాయి.

Siromani NARAYANACHARYA
Chaukhamba, Benares City.

మాదగర అన్ని రకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, బిడ్డలు ఆడదగిన సామానులు మొదలయినవి కోరిన వాటిని సరితయిన దరలకు వి.పి. మూలముగా పంపబడును. పాగాలు 12 మూరకి రు 12 నుంచి 20, రుద్రాక్ష 108 వుండే సరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10, పాత్రుపంచలు 7, 8 మూరకి రు 7 నుంచి 11; పట్టుపంచలు 10-12 మూరకి రు 14 నుంచి 35, బెంగళూరురకం వీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 12-16 మూరకి రు 46 నుంచి 150, బనారసు జరీ పట్టువీరలు మూర 1 కి 16 కి 25 నుంచి 150, యింకా కావలసిన సామానులకు మాకేట లాగు వుచితము.

యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, కాశీ

కుంకుమపువ్వు
సూర్యనిమారుక్
స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్య మార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెప్పు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ & కంపెనీ,
21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.